

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
За спеціальністю – 076 «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Кваліфікація: Бакалавр з підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ

Голова вченої ради

/ В.І. Ладика /

(протокол № _____ від « 25 » 05 2020р.)

Освітня програма вводить в дію з _____ 2020 р.

Ректор / В.І. Ладика /

(наказ № _____ від « _____ » _____ 2020 р.)

Суми – 2020

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

Проектна група у складі:

Голова проектної групи

к. е. н., доцент кафедри економіки
та підприємництва

О.М.Ковбаса

Члени проектної групи

д. е. н., доцент, завідувач кафедри економіки
та підприємництва

С.І. Терещенко

к.е.н., доцент кафедри економіки
та підприємництва

Н.М.Пилипенко

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри за участі студентського активу та стейкхолдерів, протокол № 9 від 19.03.2021р.

Начальник навчального відділу

Н.В. Колодненко

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, к.е.н., професор

В.М. Жмайлов

Схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і менеджменту від 09.04.2020 р., протокол № 6

Голова вченої ради факультету економіки
та менеджменту к.е.н., професор

Н.І. Строченко

ПЕРЕДМОВА

Бізнес, підприємництво, торгівельна та біржова діяльність стають природною складовою частиною української економіки, що свідчить про їх просування до ринкових форм та методів господарювання. Для багатьох бізнес став основним або побічним видом діяльності. Особливо схильне до участі у підприємницькій діяльності молоде покоління України. Підприємництво не можна вважати звичайною трудовою сферою діяльності: воно за своєю сутністю характеризує творчу і активну діяльність бізнесменів. Підприємцям притаманні особлива етика і навіть своєрідний світогляд, що дає змогу виокремлювати специфічну філософію підприємництва (бізнесу), яку кваліфікують як практично корисну філософію системи господарювання. В міру розвитку виробництва і суспільства, зміни умов його життєдіяльності й загальної культури, філософія бізнесу не залишається незмінною, вона завжди адаптується до сучасних вимог господарювання.

Навчальним планом підготовки бакалаврів зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» передбачена ґрунтовна гуманітарна, природничо-наукова та загальноекономічна підготовка.

Загально-професійні дисципліни дозволяють студентам оволодіти знаннями в області економічної теорії, історії економічних учень, статистики, бухгалтерського обліку і аудиту, економічного аналізу, світової економіки і міжнародних економічних відносин, менеджменту, маркетингу.

Процес навчання ґрунтується на широкому використанні методів активізації всіх видів лекційних і практичних занять, досліджені досвіду провідних суб'єктів підприємництва. Вільний вибір 25 % дисциплін за спеціальністю «Підприємництво торгівля та біржова діяльність», а також можливість обрання дисциплін соціально-психологічного, технологічного та правового спрямування, поглиблене вивчення іноземних мов та інформаційних технологій дозволить реалізувати Ваші вподобання та поглибити здібності для реалізації у майбутній діяльності.

Освітньо-професійна програма розроблена на основі Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» який затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1243.

Підготовка бакалаврів спрямована на підготовку кваліфікованих професіоналів з інноваційним типом мислення, які здатні генерувати креативні бізнес-ідеї та обирати результативні стратегії їх втілення в життя, вміють розробляти, економічно обґрунтовувати та реалізовувати підприємницькі проекти, свідомо беруть на себе відповідальність за прийняття підприємницьких рішень та спроможні забезпечувати капіталізацію власних стартапів у різних сферах діяльності.

Фахова експертиза проведена зовнішніми стейкхолдерами:

Лободін В.М. - директор ТРЦ "Мануфактура", м. Суми

Дяченко Ю.І. - директор ТОВ "Суми ТЕХНОКОРМ"

Клочко О.С. - директор ТОВ НВП "КАС -ІНВЕСТ", м. Суми

Дем'яненко А.В. - директор регіонального відділення "Юпітер - 9"
Агросервіс

Методична експертиза проведена внутрішніми стейкхолдерами:

Михайлова Л. І. - доктор економічних наук, професор кафедри
"Менеджменту" Сумського НАУ

Гордієнко М. І. - кандидат економічних наук, професор, завідувач
кафедри "Обліку та оподаткування" Сумського НАУ

Лищенко М. О. - доктор економічних наук, професор, завідувач
кафедри "Маркетингу та логістики" Сумського НАУ

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"**

1 - ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, факультет економіки і менеджменту, кафедра економіки та підприємництва
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр, бакалавр з «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС та 120 кредитів ЄКТС (для навчання на базі молодшого бакалавра, скорочена форма), термін навчання 3 роки 10 місяців (1 рік 10 місяців для навчання на базі молодшого бакалавра, скорочена форма)
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України, сертифікат Сертифікат НД 1982093 до 01.07. 2024 року
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти, сертифікатів ЗНО з української мови, математики, географії (або іноземної мови)
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07. 2024 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.snau.edu.ua
2. Мета освітньої програми	
<i>Програма розроблена відповідно до місії та стратегії розвитку університету, спрямована на здобуття студентами поглиблених теоретичних, практичних знань, умінь та економічного мислення для розв'язання завдань в галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</i>	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Опис предметної області	Об'єкти вивчення: діяльність з організації та функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів. Цілі навчання: підготовка фахівців високого рівня, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Теоретичний зміст предметної області: наукові теорії, положення, концепції, принципи підприємництва, торгівлі та біржової

	<p>діяльності і методологія їхнього використання для організації та ефективного функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові й спеціальні методи, професійні методики і технології, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з організації, ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи та технології, прилади та обладнання, необхідні для формування професійних компетентностей бакалавра з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p>	
Основний фокус програми та спеціалізації	<p>Програма базується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням сьогоdnішнього стану розвитку економічних знань (теорій, методів, прикладних економічних механізмів).</p> <p>Ключові слова: підприємництво, бізнес, торгівля, біржова діяльність.</p>	
Особливості програми	<p>Програма спрямована на практично орієнтоване навчання при цьому компетенції здобуваються під час проходження практики на виробництві за програмою проекту міжнародної співпраці Європейського Союзу Erasmus+ТОПАЗ, що дає змогу аналізувати проблеми та ситуації для їх оптимального розв'язання, набуття логічного підприємницького мислення для самостійних початкових дій у бізнесі, створення реального продукту і доведення його до потенційних споживачів, регулювання цього процесу з урахуванням чинного законодавства України</p>	
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
	13. Керівники малих підприємств без апарату управління	
	1312 - 1316 Керівники та їх заступники	1312. Заст. директора (керівника) малого підприємства
		1314. Заст. директора (керівника) малої торговельної фірми
		1316. Заст. директора (керівника) малого складського, транспортного підприємства
	II. Фахівці	
	2413 - 2419.3 Фахівці	2419.2 Фахівець з ефективності підприємництва 2419.2 Фахівець із сертифікації 2419.2 Фахівець із стандартизації 2419.2.Економіст зі збуту 2419.2 Фахівець з публічних закупівель 2419.2 Фахівець із сертифікації, стандартизації та якості
	3414- 3436. Фахівці зі спеціальних робіт	3415. Агент торговельний 3413. Торговець (власність) 3415. Торговець комерційний 3415.Представник торговельний 3419 Інші фахівці в галузі фінансів і

		торгівлі 3421 Агенти з комерційного обслуговування та торговельні брокери 3429.Торговець (обслуговування бізнесу та реклами)
Подальше навчання	Випускник має право на продовження навчання на наступному другому освітньо-науковому рівні	
5 - Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання на основі досліджень тощо. Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо. Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань і використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають практичні навички, уміння та формують креативне мислення.	
Оцінювання	За освітньою програмою передбачено формативне (письмові та усні коментарі й настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок самооцінювання, залучення студентів до оцінювання роботи один одного) та сумативне (письмові іспити з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів (письмові есе, презентації, тестування), захист звітів з практики, захист курсових робіт (проектів), атестаційний кваліфікаційний іспит оцінювання, що визначає рівень досягнення очікуваних програмних результатів навчання.	
Державна атестація	Державна атестація здійснюється у формі атестаційного кваліфікаційного іспиту	
Вимоги до кваліфікаційного іспиту (за наявності)	Атестаційний іспит за спеціальністю включає дисципліни: економіку підприємства, проектний аналіз, управління витратами, потенціал і розвиток підприємства, біржова торгівля, організацію торгівлі та повинен характеризувати рівень досягнення очікуваних програмних результатів навчання..	
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі підприємництва, торгівлі і біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів підприємництва, торгівлі і біржової діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища та здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>ФК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>ФК 3. Розуміння форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p> <p>ФК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ФК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>ФК 6. Здатність застосовувати нормативно-правове регулювання у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>ФК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ФК 8. Знання і розуміння основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>ФК 9. Знання та розуміння організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>ФК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків. Вміння проводити аналіз проектів з використанням різних видів аналізу, визначати</p>

	<p>життєздатність та доцільність проекту, розраховувати показники економічної та фінансової ефективності, розраховувати економічні показники, аналізувати інвестиційний проект і його життєвий цикл, визначати грошові потоки, розраховувати цінність грошей у часі, робити динамічний аналіз беззбитковості</p> <p>ФК 11. Розуміння світових тенденцій, інституційної структури, напрямів зовнішньоекономічної політики держави для розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності.</p> <p>ФК 12. Здатність визначати тенденції ринку праці, структуру попиту та пропозиції, зайнятості та безробіття у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ФК 13. Здатність аналізувати та структурувати проблеми підприємницьких структур, розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо їх усунення.</p> <p>ФК 14. Здатність ідентифікувати існуючі методики оцінки конкурентоспроможності продукції підприємства і розраховувати її рейтинг; визначати необхідні напрями просування продукції і переконувати споживачів в її унікальних перевагах; продемонструвати вміння розробляти програму опитування, розраховувати обсяг і структуру вибірки респондентів, сегментувати ринок, позиціонувати товар на ринку; прогнозувати наслідки та аналізувати попит на товари підприємства на окремому ринку аналізувати рекламний бюджет, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету досліджувати накопичений світовий досвід в сфері маркетингових досліджень.</p> <p>ФК 15. Вміння здійснювати моніторинг інновацій і формувати інноваційну політику фірми; визначати основні показники економічної ефективності інноваційних проектів; проводити оцінку економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат, оцінку ефективності придбання і продажу ліцензій та оцінку соціальної ефективності інноваційної діяльності;</p> <p>ФК 16. Вміння застосовувати знання основ кооперації і механізмів впровадження їх в практику; сформувати та організувати роботу ініціативної групи по створенню кооперативу; визначити, які ресурси необхідні для забезпечення діяльності майбутнього кооперативу.</p> <p>ФК 17. Вміння здійснювати пошук та кваліфіковано застосовувати нормативно-технічну документацію (НТД) з стандартизації та сертифікації, додержуватися її вимог; проводити роботи з стандартизації; готувати документацію для проведення сертифікації продукції, систем управління якістю, атестації виробництва та акредитації органів з сертифікації та лабораторій; проводити сертифікацію продукції в Системі УкрСЕПРО.</p>
7 - Програмні результати навчання	
	<p>ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й вміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й</p>

	<p>ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.</p> <p>ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.</p> <p>ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.</p> <p>ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці</p> <p>ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.</p> <p>ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.</p> <p>ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.</p> <p>ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.</p>
	8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми
Кадрове	Реалізацію освітньо-професійної програми висококваліфіковані

забезпечення	<p>спеціалісти зі стажем роботи не менше 10 років. Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, є штатними співробітниками Сумського національного аграрного університету</p> <p>Всі науково-педагогічні працівники мають науковий ступінь та/або вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності.</p> <p>Для підвищення практичної спрямованості навчального процесу до проведення лекційних занять залучаються провідні фахівці-практики та закордонні фахівці.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.</p> <p>Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та програмним забезпеченням (програмний комплекс Diamond FMS, 1С:Управління сільськогосподарським підприємством, доступ до 1С:ІТС Україна, 1С:Підприємство 8.2, Мастер Тест).</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт СНАУ http://www.snau.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, міжнародне співробітництво, практику та працевлаштування, контакти.</p> <p>Усі зареєстровані в СНАУ користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Фонд наукової бібліотеки СНАУ містить понад 313 тис. примірників навчально, наукової літератури, періодичних наукових видань. До електронного каталогу внесено понад 76700 записів. Створюються та використовується електронні бази даних вторинної інформації – букіністичний каталог (понад 1100 записів), каталог дисертацій (363 записи), каталог авторефератів (2585 записів) тощо. Створено електронну картотеку книгозабезпечення. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://library. http://snau.edu.ua</p> <p>Всі навчальні дисципліни курсу освітньо-професійної підготовки з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності забезпечені конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження фахового стажування.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським національним аграрним університетом та університетами України економічного спрямування
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Сумським національним аграрним університетом та іноземними навчальними закладами-партнерами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після вивчення курсу української мови

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1.НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
1.1. Цикл гуманітарної підготовки			
ОК 1	ГП 1 Історично-філософські студії	5	іспит
ОК 2	ГП 2 Основи наукових досліджень	3	іспит
ОК 3	ГП 3 Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	4	іспит
ОК4	ГП4 Громадянська освіта	5	іспит
ОК 5	ГП 5 Академічне письмо	5	іспит
1.2. Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної підготовки)			
ОК 6	ПНЗЕ 1 Загально – теоретична дисципліна (політекономія)	5	іспит
ОК 7	ПНЗЕ 2 Мікроекономіка	5	іспит
ОК 8	ПНЗЕ 3 Макроекономіка	5	іспит
ОК 9	ПНЗЕ 4 Вища математика	5	іспит
ОК 10	ПНЗЕ 5 Теорія ймовірності	4	залік
ОК 11	ПНЗЕ 6 Математичне програмування	5	іспит
ОК 12	ПНЗЕ 7 Економетрика	4	іспит
ОК 13	ПНЗЕ 8 Інформатика	5	іспит
1.3. Дисципліни загально-професійної підготовки			
ОК 14	ПП 1 Економіка підприємства	9	іспит
ОК 15	ПП 2 Менеджмент	4	іспит
ОК 16	ПП 3 Маркетинг	4	іспит
ОК 17	ПП 4 Гроші та кредит	4	іспит
ОК 18	ПП 5 Фінанси	4	іспит
ОК 19	ПП 6. Бухгалтерський облік	4	іспит
ОК 20	ПП 7 Економіка праці та соціально-трудові відносини	4	іспит
ОК 21	ПП 8 Аналіз господарської діяльності	4	іспит
ОК 22	ПП 9 Статистика	4	іспит
ОК 23	ПП 10 Економіка торгівлі	4	іспит
ОК 24	ПП 11 Інформаційні системи і технології в підприємстві	5	залік
ОК 25	ПП 12 Стратегія підприємницької діяльності	5	іспит
ОК 26	ПП 13 Організація і кооперація підприємницької діяльності	4	залік
ОК 27	ПП 14 Економіка та організація інноваційної діяльності (англ. мова)	5	іспит
ОК 28	ПП 15 Проектний аналіз	5	іспит
ОК 29	ПП 16 Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків	6	іспит
ОК 30	ПП 17 Потенціал і розвиток підприємства	5	іспит
ОК 31	ПП 18 Планування і контроль на підприємстві	5	іспит

ОК 32	ПП 19 Біржова діяльність	5	іспит
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	150	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ 1	Вибіркова дисципліна	5	залік
ВБ 2	Вибіркова дисципліна	5	залік
	Вибіркова дисципліна	5	залік
ВБ 3	Вибіркова дисципліна	5	залік
	Вибіркова дисципліна	5	залік
ВБ 4	Вибіркова дисципліна	5	залік
	Вибіркова дисципліна	5	залік
ВБ 5.	Вибіркова дисципліна	5	залік
ВБ 6.	Вибіркова дисципліна	5	залік
	Вибіркова дисципліна	5	залік
ВБ ПП1.	Вибіркова дисципліна	5	іспит
	Вибіркова дисципліна	5	іспит
ВБ ПП2.	Вибіркова дисципліна	5	іспит
	Вибіркова дисципліна	5	іспит
ВБ ПП3.	Вибіркова дисципліна	5	залік
	Вибіркова дисципліна	5	залік
ВБ ПП4.	Вибіркова дисципліна	5	іспит
	Вибіркова дисципліна	5	іспит
ВБ ПП5.	Вибіркова дисципліна	5	залік
	Вибіркова дисципліна	5	залік
ВБ ПП6	Вибіркова дисципліна	5	іспит
	Вибіркова дисципліна	5	іспит
	Загальний обсяг вибірових компонент	60	
	Державна атестація	3	
	Фахове стажування	9	
	Навчальна практика	6	
	Виробнича практика	12	
	Всього	30	
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240	

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ЗА ВИБОРОМ СТУДЕНТА

Дисципліна	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Фахова іноземна мова	5	залік
Правознавство	5	залік
Права людини в інформаційному суспільстві	5	залік
Права людини в інформаційному суспільстві	5	залік
Соціологія	5	залік
Політологія	5	залік
Загальна психологія	5	залік
Прикладна психологія	5	залік
Фізичне виховання (за вибором рухової активності)	5	залік
Господарське право	5	залік
Трудове право	5	залік
Міжнародна економіка (англ. мова)	5	іспит
Зовнішньоекономічна діяльність	5	іспит
Регіональна економіка	5	іспит
Охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування	5	іспит
Основи стандартизації, метрології та сертифікації	5	залік
Управління якістю	5	залік
Ціни та ціноутворення	5	іспит
Товарознавство	5	іспит
Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	5	залік
Безпека праці	5	залік
Системи технологій в сільськогосподарському виробництві	5	іспит
Економіка інноваційних технологічних процесів в АПК	5	іспит

* Слід зазначити, що дисципліни за подібністю змісту та забезпеченістю конкретним програмним результатом по груповані у блоки, з якого студент може вибрати одну, керуючись певними критеріями:

- тематика
- зміст
- викладач
- форма контролю

ТЕМАТИКА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ НОРМАТИВНОЇ ЧАСТИНИ ОП ЗА ЦИКЛАМИ

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ

ГП 1 ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФСЬКІ СТУДІЇ (1 МОДУЛЬ)

Мета дисципліни: формування філософської культури мислення, пізнання навколишнього світу та себе як особистості, навичок застосування філософської методології, розвитку різностороннього світобачення та світорозуміння. В курсі викладається система знань із таких розділів філософії як онтологія, гносеологія (теорія пізнання), соціальна філософія, історичні типи філософії, що розкривають сутність відношення “людина – світ” в його найосновніших проявах. Курс відзначається світоглядною орієнтацією, яка дозволяє синтезувати набуті знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприймання – теоретичне підґрунтя університетського рівня підготовки фахівців.

Завдання: засвоєння призначення філософії, її ролі в суспільстві, основних функцій та шляхів їх реалізації; вивчення історії формування філософії, її основних напрямів, течій та шкіл; ознайомлення з філософськими методами та категорійним апаратом; засвоєння основних філософських проблем (буття, матерія, свідомість, людина, суспільство, природа, практика, пізнання, цінності, тощо) та специфіки їх трактування в різних філософських школах.

Предметом виступає філософія як феномен культури, світовий історико-філософський процес, система філософського знання, включаючи сучасні філософські концепції та основні філософські проблеми.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є базовою для вивчення інших дисциплін. Вона є необхідною для формування загальноосвітньої, культурної і морально-виховної професійних компетентностей фахівця-бакалавра спеціальності «051 Економіка», що мають розгортатись у ході його суспільної та фахової діяльності, забезпечуючи оптимальну інтеграцію у соціальне середовище, яке будується в межах парадигми пріоритету людських цінностей із метою демократизації людських відносин.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні філософські категорії та загальнонаукові методи; структуру філософського знання.; основні філософські концепції щодо закономірностей розвитку економіки, історії та права; концептуальні світоглядні основи сучасної культури громадянського суспільства в умовах інформаційної цивілізації. критичне осмислення основних концепцій сучасної філософії, перш за все, – теорії наукового пізнання та філософської антропології в навчанні і професійній діяльності

Вміти:самостійно орієнтуватися у філософсько-світоглядній проблематиці, філософських напрямках та течіях, вільно оперувати філософською термінологією; творчо, критично, осмислювати явища і процеси навколишньої дійсності, конструктивно і аргументовано відстоювати та захищати власні світоглядні переконання і життєву позицію; творчо використовувати отримані знання в повсякденній практиці, спілкуванні та майбутній професійній діяльності; визначати універсальні та національні цінності, які сформовані під впливом філософії;

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Філософія як наука і тип світогляду.

Тема 2. Гносеологія (філософія пізнання).

Тема 3. Онтологія (філософія буття).

- Тема 4. Філософія свідомості.
- Тема 5. Антропологія (філософія людини)
- Тема 6. Аксиологія (філософія цінностей)
- Тема 7. Філософія культури, цивілізація
- 8. Філософія історії.
- Тема 9. Філософія суспільства.
- Тема 10. Філософія права.
- Тема 11. Антична філософія
- Тема 12. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження
- Тема 13. Філософія Нового Часу і Просвітництва
- Тема 14. Класична німецька філософія
- Тема 15. Сучасна зарубіжна філософія
- Тема 16. Українська філософія

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ» (2 МОДУЛЬ)

Мета дисципліни: в хронологічно проблематичній послідовності висвітлити головні віхи історичного розвитку України як суб'єкта європейської і світової цивілізації із стародавніх часів до початку XXI століття. Особливу увагу приділити проблемам державотворення, етногенезу, культурним пріоритетам та духовним цінностям українського народу, мультикультуралізму і проблемі єдності українського суспільства, утвердженню національної самобутності.

Завдання: засвоїти головні віхи історичного розвитку України як суб'єкта європейської і світової цивілізації із стародавніх часів до початку XXI століття. Проаналізувати сукупність проблем походження, сутності та функцій культури, її місця у суспільстві, тенденцій розвитку національного та світового культурних процесів у їхній еволюції.

Предмет: головні етапи історичного розвитку України як суб'єкта європейської і світової цивілізації, українська культура як цілісне суспільне явище та закономірності її розвитку.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Вивчення курсу базується на матеріалі нормативної дисципліни «Філософія», є базою для дисциплін «Політологія», «Історія економіки та економічної думки» та інших дисциплін загально теоретичної та професійної підготовки бакалаврів.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні закономірності, суть і наслідки етапів і процесів українського державотворення; особливості розвитку України в різні історичні періоди; сучасні підходи до понять «культура», «нація», «національна культура»; індивідуалізовані риси української культури в їх історичному становленні; цивілізаційні детермінанти розвитку української культури.

вміти: використовувати матеріал з усіх періодів історії української державності та культури; уміти аналізувати факти, дати, персоналії, райони проживання та розселення різноманітних етнічних груп, лінії проходження кордонів української держави в минулому та сьогоденні; аналізувати особливості військових баталій різних часів; виявляти причини, суть та наслідки найбільш важливих суспільно-політичних подій (реформи, революції). зіставляти історичні процеси з епохами, застосовувати набуті знання для прогнозування суспільних процесів; набути свідомості громадянина й патріота України. орієнтуватися в історичному матеріалі використовуючи причинно-наслідковий принцип; аналізувати та зіставляти історичні процеси, що відбувалися на території України з іншими подіями всесвітньої історії; працювати з картою, ідентифікувати історичні персоналії, об'єкти культурної спадщини.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Доісторичне минуле України.

Тема 2. Княжа доба української історії.

Тема 3. Українські землі у складі іноземних держав у другій половині XIV – XVI ст.

Тема 4. Українські землі в першій половині XVII ст. Національно – визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Тема 5. Українські землі в 60-80-ті рр. XVII ст.

Тема 6. Українські землі наприкінці XVII – XVIII ст.

Тема 7. Українські землі наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.

Тема 8. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.

Тема 9. Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.

Тема 10. Українські землі на початку XX ст.

Тема 11. Українська національно-демократична революція (1917-1920 рр.).

Тема 12. Україна в міжвоєнний період.

Тема 13. Україна під час Другої світової війни (1939-1945 рр.).

Тема 14. Україна в другій половині 40-х – кінці 80-х років XX ст.

Тема 15. Україна в умовах незалежності.

ГП 2 ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета дисципліни: розкриття теоретико-методологічних основ дослідницької діяльності та розвиток навичок їх використання у наукових дослідженнях. Дана дисципліна покликана сприяти розвитку наукового світогляду і творчого мислення, оволодіння методикою самостійного наукового дослідження в галузі економічних наук.

Завдання: ознайомлення студентів з теоретико-методологічними засадами сучасної науки; вироблення вмінь критичної оцінки наукової інформації; опанування основами методології, технології та організації науково-дослідницької діяльності; формування вміння висвітлювати і узагальнювати результати науково-дослідної роботи.

Предмет: система знань, вмінь, і навичок з проведення наукових досліджень.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Є базовою для здійснення досліджень по всім дисциплінам професійної підготовки та при написанні курсових та дипломних робіт.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: поняття про наукову діяльність, її види, форми; форми та рівні наукового пізнання; сутність основних категорій наукових досліджень; види наукових досліджень в економіці; основні напрями, проблеми і перспективи розвитку науки за напрямами роботи кафедри; сутність та етапи дослідницького процесу; роль та види джерел наукових досліджень; принципи наукової праці; основні положення наукової методології; мову і стиль наукової праці; основні вимоги до оформлення та презентації результатів дослідження.

Вміти: вибирати проблему дослідження та складати план власного дослідження; оцінювати актуальність дослідження; обґрунтування теми дослідження; визначати об'єкт і предмет дослідження; навчитися формулювати задачі, теоретичні посилки і робочі гіпотези; вміти добирати й аналізувати необхідну інформацію по темі наукового дослідження; набуття навичок у реферуванні літератури та написання огляду літератури; узагальнювати результати досліджень і формулювати висновки; складати звіт, доповідь або статтю за наслідками наукового дослідження; оформляти результати проведених досліджень згідно державних стандартів.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Наука та наукове мислення. Основні поняття.
- Тема 2. Основні категорії науки.
- Тема 3. Наукове дослідження.
- Тема 4. Технологія роботи з науковою літературою
- Тема 5. Наукова діяльність в Україні.
- Тема 6. Ефективність науково-дослідних робіт.
- Тема 7. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження
- Тема 8. Організація науково-дослідної роботи студентів

ГП З ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Мета дисципліни: формування у студентів комунікативних компетенцій, а саме використання навичок, умінь та знань з іноземної мови у процесі ділового спілкування з представниками інших країн з різноманітних питань, пов'язаних із бізнесом і ринком праці в галузі сільського господарства, підготовки до участі у міжнародних конференціях, проектах та дискусіях, а також проведення презентацій, письмового обміну діловою інформацією (офіційні та неофіційні листи, резюме різних видів науково-дослідних статей і звітів), сприяючи, таким чином, різнобічному розвитку особистості студента та його соціалізації в іншомовному суспільстві.

Завдання: полягає в навчанні, розвиткові та удосконаленні різних видів мовленнєвої діяльності, аудіювання, говоріння, діалогічного мовлення, читання, письма та перекладу.

Предмет: обсяг лексики та граматики іноземної мови, що дає можливість здійснювати професійне спілкування та одержати необхідну професійну інформацію з іноземних видань.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна «Іноземна мова» (за професійним спрямуванням) займає вихідне місце у структурно-логічній схемі і спирається на загальноосвітній курс вивчення іноземної мови.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: особливості англійської орфографії та основних правил граматики; вимоги до оформлення та складання ділової документації; правила усного ділового спілкування; основні вимоги до культури мовлення.

Вміти: грамотно спілкуватися в межах усного ділового мовлення; вести переговори та презентації згідно вимог ділового мовлення; читати тексти фахового і загального характеру англійською мовою і перекладати їх; укладати та редагувати листи, звіти та ін., точно виражаючи зміст;

складати необхідні види документів; користуватися необхідною літературою; заповнювати документацію.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Світова економіка. Економічна стабільність та зростання
- Тема 2. Безробіття та інфляція як фактори дестабілізації економіки
- Тема 3. Інтеграція України у світовий економічний простір
- Тема 4. Економіка як наука. Економічна діяльність людей
- Тема 5. Фактори виробництва. Економічні системи
- Тема 6. Форми власності в бізнесі. Некомерційні організації. Роль уряду в процесі виробництва та споживанні
- Тема 7. Економічна класифікація ринків. Типи ринків
- Тема 8. Попит і пропозиція. Закон попиту. Теорія виробництва
- Тема 9. Ціна. Визначення ціни в ринковій економіці

ГП 4 ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА

Мета дисципліни: формування вільної особистості, яка визнає загальнолюдські та національні цінності й керується морально-етичними критеріями та почуттям відповідальності у власній поведінці; виховання поваги до людської гідності й дотримання прав людини, демократичних цінностей, верховенства права, справедливості, неупередженості, рівності; формування громадянської компетентності студентської молоді, що забезпечує її активну громадянську позицію, здатність відповідально реалізовувати свої права та обов'язки в конкретній ситуації, налагоджувати соціальне партнерство у розв'язанні суспільних проблем; виховання громадянської свідомості особистості, орієнтованої на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві, почуття приналежності до свого народу, спільних історичних, політичних і культурних цінностей своєї держави; виховання толерантності, інклюзії та поваги до культурного різноманіття, різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей; розвиток політичної, правової, економічної, соціальної, культурної, медійної грамотності студентів, гнучкості й адаптивності, комунікабельності, готовності до співробітництва, здатності розв'язувати конфлікти й запобігати дискримінації.

Завдання: є забезпечення цілеспрямованої підготовки студентів до функціонування у системі суспільних відносин поліваріантного світу, глобалізації, соціальної взаємодії та активної відповідальної участі в суспільній діяльності.

Предмет: складає сукупність філософських, психолого-педагогічних знань та практичних навичок і вмінь, необхідних для системного вивчення і вирішення суспільно-педагогічних проблем; методологічні принципи (гуманізація та демократизація навчально-виховного процесу; природовідповідність та свободовідповідність; системність; диференціація; міждисциплінарна інтеграція; наступність і безперервність; культуровідповідність; інтеркультурність), що є підґрунтям для конструювання змісту, вибору форм і методів навчання; сучасні філософські, психолого-педагогічні й методичні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, системний, міжпредметний, контекстний).

Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: визначення поняття: ідентичність, соціалізація, самовизначення, самореалізація, особиста гідність, совість, сім'я, субкультура; усвідомлювати існування логічних зв'язків між усіма складовими розділу; Відтворювати основну частину навчального матеріалу, знає основоположні теорії та факти, вдало підбирає приклади.

- Розуміти значення сім'ї для людини і для суспільства.
- Визначати природу молодіжних субкультур.

Вміти: критично мислити, визначати проблему та бачити шляхи її розв'язання; аналізувати різні джерела інформації та аргументувати власну думку; вести конструктивний діалог, співпрацювати з іншими, знаходити компроміс, поважати думку інших, проявляти толерантність, емпатію; реалізовувати свої права та захищати їх, допомагати іншим людям у захисті їхніх прав.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Особистість та її ідентичність.

Тема 2. Права і свободи людини.

Тема 3. Людина в соціокультурному просторі.

Тема 4. Демократичне суспільство та його цінності.

Тема 5. Світ інформації та мас-медіа.

Тема 6. Взаємодія громадян і держави в досягненні суспільного добробуту.

Тема 7. Україна, Європа, світ.

ГП 5 АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Мета: підвищення рівня загальномовної підготовки, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами стилістики української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні. Дисципліна покликана узагальнити й систематизувати знання з української мови, сформувати уміння і навички для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері.

Завдання: на основі теоретичних досліджень про особливості функціонування української мови у діловій, науковій та виробничо-професійній сфері сформувати знання і вміння, які дозволять грамотно складати, редагувати й перекладати професійні тексти, виробити навички нормативного володіння усною і писемною формами ділового мовлення з метою реалізації фахових комунікативних завдань.

Предмет: обсяг з лексики та граматики мови, що дає можливість здійснювати професійне спілкування та одержувати необхідну професійну інформацію.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є базовою для всіх дисциплін професійного спрямування оскільки сприяє формуванню необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного спілкування в усній і письмовій формах.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: правила використання різних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів; прийоми висловлення думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; особливості сприйняття, відтворення, редагування текстів офіційно-ділового й наукового стилів; норми сучасної української літературної мови та способи їх реалізації в комунікативній діяльності; роль стилів мови у сучасному суспільстві й вимоги до культури професійного спілкування; особливості фонетичної, графічної, граматичної і лексичної систем української мови;

Вміти: уміти складати документи різних видів, уміти сприймати, розуміти, перекладати та створювати наукові тексти професійного спрямування, уміти підготувати доповідь, виступ, складати план, конспект, реферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети; уміти послуговуватися лексикографічними джерелами та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Державна мова – мова ділового спілкування. Основи культури ділової української мови.

Тема 2. Ділові папери як засіб писемної комунікації.

Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності.

Тема 4. Українська термінологія в професійному спілкуванні.

Тема 5. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні

Тема 6. Оформлювання результатів наукової діяльності.

ДИСЦИПЛІНИ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ (ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ) ПІДГОТОВКИ

ПНЗЕ 1 ЗАГАЛЬНО – ТЕОРЕТИЧНА ДИСЦИПЛІНА (ПОЛІТЕКОНОМІЯ)

Мета дисципліни: комплексне вивчення економічних відносин як форми суспільного виробництва, ґрунтовне пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських потреб, які невинно зростають.

Завдання: науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства; розкрити закономірності розвитку суспільного виробництва; з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначити істотні риси основних соціально-економічних систем та напрямки їх еволюції; з'ясувати роль політекономії у розробці шляхів формування соціально-орієнтованої економічної системи суспільства.

Предмет: економічні відносини в їх єдності і взаємозв'язку з обмеженими продуктивними силами, політичними, ідеологічними і соціальними інститутами суспільства; а також економічні закони, що управляють суспільним виробництвом на всіх етапах його розвитку.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є базовою для таких дисциплін як «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства» та інших економічних дисциплін професійної підготовки бакалаврів спеціальності 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: суспільне виробництво і його фактори; економічні потреби і економічні інтереси; економічні відносини власності, економічну систему суспільства; сутність товарного виробництва, закон вартості; суть грошей, закон грошового обігу та інфляцію, соціально-економічний зміст капіталу та експлуатації найманої праці, нову і додаткову вартість; економічний зміст ринку та його функції; конкуренцію та монополію та їх форми; економічні основи індивідуального відтворення, політекономічний зміст основного і оборотного капіталу, види індивідуальних витрат виробництва, прибуток, торговий і банківський капітал; аграрні відносини і земельну ренту, суспільне відтворення, напрями і цілі державного регулювання ринкової економіки.

Вміти: використовувати методи дослідження економічних явищ; розраховувати валовий національний продукт, валовий внутрішній продукт різними методами, проміжний продукт, чистий національний продукт, національний доход, продуктивність праці, фондівдачу, матеріалівдачу, працеемкість, фондоємкість, матеріалоемкість; визначати суспільно-необхідні витрати праці (СНВП), вплив підвищення продуктивності праці і зростання інтенсивності праці на кількість виробленої продукції, на вартість однієї одиниці продукції і загальну вартість всієї продукції; розраховувати кількість грошей, необхідних для обігу, рівень і темпи приросту інфляції; вартість продукції, нову вартість, абсолютну, відносну і надмірну додаткову вартість; норму і масу додаткової вартості; коефіцієнти еластичності попиту і пропозиції за ціною; індекс Герфіндалю; розраховувати норму амортизації, курс цінних паперів, засновницький прибуток, прибуток та норму прибутку, внутрішні, бухгалтерські, економічні витрати виробництва, бухгалтерський та економічний прибуток; торговий та банківський прибуток; визначати диференціальну ренту I і II, абсолютну ренту; ціну землі, орендну плату.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет і метод політичної економії

Тема 2. Суспільне виробництво, його фактори і результати

Тема 3. Економічні потреби та інтереси як рушійна сила соціально-економічного прогресу

Тема 4. Економічні відносини власності

Тема 5. Економічна система суспільства

Тема 6. Сутність і генезис товарного виробництва. Економічний закон вартості

Тема 7. Капітал і наймана праця в розвинутому капіталістичному товарному виробництві.

Тема 8. Сутність і еволюція грошей. Інфляція

Тема 9. Ринок і механізм його функціонування. Конкуренція і монополія

Тема 10. Економічні основи індивідуального відтворення.

Тема 11. Аграрні відносини і земельна рента.

Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт, національний дохід та їх розподіл

Тема 13. Держава в сучасній ринковій системі господарства.

Тема 14. Світове господарство

Тема 15. Економічні аспекти глобальних проблем

ПНЗЕ 2 МІКРОЕКОНОМІКА

Мета дисципліни: формування знань про закономірності поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах, оволодіння універсальним інструментарієм прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення вибору за наявності обмежених засобів і альтернативних можливостей, знання принципів раціональної поведінки економічних мікросистем у ринкових умовах, знання термінології і основних прийомів мікроекономічного аналізу, методики виконання техніко-економічних розрахунків, зв'язаних з аналізом і обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистем у ринкових умовах.

Завдання: вивчення основних категорій, понять та методів мікроекономічного аналізу; набуття практичних навичок застосування базових принципів та інструментів мікроекономічного аналізу до моделювання поведінки основних мікроекономічних суб'єктів; підготовка до вивчення прикладних дисциплін, що базуються на мікроекономічній теорії.

Предмет: сучасні елементи мікроекономічного середовища та їх діяльності в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки, прийоми і способи прийняття економічних рішень на мікроекономічному рівні з метою виживання підприємств у сучасних економічних умовах функціонування ринкових відносин.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на теоретичних знаннях, отриманих в ході вивчення «Політекономії» та є базовою для вивчення «Макроекономіки», «Економіки підприємства» та інших економічних дисциплін професійної підготовки бакалаврів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: мікроекономічну теорію, проблеми, які вона досліджує; основи попиту і пропозиції, теорію вибору споживача, теорію фірми, основні типи ринкових структур та особливості поведінки економічних агентів в умовах порушення досконалої конкуренції, особливості формування ринків факторів виробництва, теорію загальної рівноваги і ефективності, причини неспроможності ринку, зовнішні ефекти та суспільні блага, а також необхідність державного втручання в роботу ринків.

Вміти: визначати стан рівноваги споживача; моделювати часткову рівновагу залежно від змін попиту і пропозиції; розраховувати рівноважні обсяги попиту та пропозиції, ціну ринкової рівноваги та показники еластичності; оцінювати необхідність та наслідки державного втручання в роботу ринків. розрахувати, за яких умов максимізується прибуток фірми; аналізувати наслідки порушення умов досконалої конкуренції; застосовувати інструментарій вимірювання монопольної влади; виявляти і оцінювати чинники ринків праці, капіталу та природних ресурсів; визначати показники теперішньої та майбутньої вартості, робити висновки про доцільність інвестицій.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет і методи мікроекономіки

Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія

Тема 3. Еластичність

Тема 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача

Тема 5 Аналіз поведінки споживача
Тема 6. Теорія фірми: виробництво
Тема 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток.
Змістовий модуль 3. Теорія ринкових структур
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції
Тема 9. Монопольний ринок
Тема 10. Олігополія та ринок монополістичної конкуренції
Тема 12. Ринок капіталу
Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність
Тема 14. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага.

ПНЗЕ 3 МАКРОЕКОНОМІКА

Мета дисципліни: розкрити механізм функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою й апробованих економічною практикою.

Завдання: висвітлити роль макроекономічної науки в суспільстві та її категорійно-понятійний апарат, основні показники макроекономічного розвитку; розкрити суть різних моделей макроекономічних залежностей, ринкові й державні механізми регулювання економіки.

Предмет: механізм функціонування усього народного господарства безвідносно до специфіки його окремих галузей, чинники, що визначають його зміни в короткочасній і довгостроковій перспективі, а також способи впливу на народногосподарські процеси з боку держави.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на теоретичних знаннях, отриманих в ході вивчення «Політекономії», «Мікроекономіки» та є базовою для вивчення «Економіки підприємства», «Державного регулювання економіки» та інших економічних дисциплін професійної підготовки бакалаврів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: макроекономічну теорію, проблеми, які вона досліджує; систему національних рахунків, її основні показники; теоретичні основи інфляції та безробіття; базову модель сукупного попиту та сукупної пропозиції; економічні моделі національного виробництва, їх відмінності; причини й механізми економічної циклічності та особливості економічної кризи в Україні; основні макроекономічні проблеми та механізми їх вирішення; механізм впливу бюджетно-податкової та кредитно-грошової політики на макроекономічну рівновагу; основні концепції грошей та інструментарій грошової політики; основні моделі економічного зростання; теорію міжнародної торгівлі; причини, інструментарій торгівельної політики та наслідки його застосування; визначення обмінних курсів валют; структуру платіжного балансу країни; макроекономічну політику за умов відкритої економіки.

Вміти: розраховувати показники економічної діяльності на макrorівні згідно з системою національних рахунків (СНР); моделювати макроекономічну рівновагу залежно від сукупного попиту і пропозиції; аналізувати наслідки безробіття та інфляції, дискреційної фіскальної політики, оцінювати ознаки та вплив кредитно-грошової політики уряду на динаміку виробництва; виявляти і оцінювати чинники економічного зростання України, принципів макроекономічні зв'язки; застосовувати економічні моделі для прогнозування впливу на макроекономічні процеси, розрахувати основні показники рівня економічного розвитку; аналізувати вплив різних чинників на економічне зростання та особливості розвитку вітчизняної економіки; оцінювати вигоди від зовнішньої торгівлі, визначати вплив тарифних та нетарифних методів регулювання зовнішньої торгівлі,

зокрема протекціоністських заходів; моделювати рівновагу на валютному ринку; визначати наслідки впливу бюджетно-податкової, грошово-кредитної та торгівельної політики за різних режимів валютного регулювання.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, методи та функції макроекономіки

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Тема 3. Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності та безробіття

Тема 4. Інфляція та антиінфляційна політика

Тема 6. **Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги**

Змістовий модуль 3. Макроекономічна політика

Тема 7. Фіскальна політика

Тема 8. Грошовий ринок та монетарна політика

Тема 9. **Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках.**

Модель IS-LM як теорія сукупного попиту у закритій економіці.

Тема 10. Механізм зовнішньоекономічної діяльності

Тема 11. Моделі відкритої економіки. Макроекономічна політика за моделі відкритої економіки.

Тема 12. Економічне зростання

ПНЗЕ 4 ВИЩА МАТЕМАТИКА

Мета дисципліни: формування у студентів базових математичних знань для вирішення завдань у професійній діяльності, вмінь аналітичного мислення та математичного формулювання економічних задач, що виникають у процесі управління.

Завдання: набуття студентами знань з основних розділів вищої математики, доведення основних теорем, формування початкових умінь: виконання дій над векторами, матрицями, обчислення визначників; розв'язування систем лінійних рівнянь; дослідження форм і властивостей прямих та площин, кривих і поверхонь другого порядку; знаходження границі ступенево-показникових функцій.

Предмет: теоретичні засади математичного апарату інтегрального числення функцій багатьох змінних, функціональних рядів і чисельного аналізу.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є вихідною для вивчення дисциплін «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Математичне програмування», «Мікроекономіка», «Статистика», «Економетрика».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: виконання дій над векторами, матрицями, обчислення визначників; розв'язування систем лінійних рівнянь; дослідження форм і властивостей прямих та площин; дослідження функції за допомогою диференціального числення; здійснення інтегральних числень; дослідження числових та степеневих рядів; розв'язування диференціальних рівнянь першого та вищих порядків; основні поняття теорії ймовірностей, моделі повторних випробувань; основи математичної статистики, елементи дисперсійного аналізу.

Вміти: володіти основами математичного апарату, необхідними для ефективного вивчення інших дисциплін; аналізувати та формулювати постановку задачі з використанням математичних та статистичних методів; розв'язувати типові задачі в межах вивченого програмного матеріалу; використовувати у практичній діяльності набутих знань щодо застосування математичних і статистичних методів для дослідження професійних задач; самостійно працювати з навчально-методичною літературою і використовувати необхідні програмні продукти для аналізу і розв'язування професійних задач; сформулювати реальну прикладну задачу і побудувати її математичну модель на

базі набутих математичних знань; розв'язувати практичні задачі математичними методами.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Визначники. Властивості визначників. Елементи теорії матриць.

Тема 2. Загальна теорія систем лінійних рівнянь.

Тема 3. Елементи векторної алгебри. Елементи аналітичної геометрії на площині і в просторі.

Тема 4. Границя числової послідовності, границя функції.

Тема 5. Похідна і диференціал функції.

Тема 6. Застосування похідної

Тема 7. Похідна і диференціал функції багатьох змінних.

Тема 8. Первісна. Невизначений інтеграл. Властивості.

Тема 9. Визначений інтеграл. Властивості. Застосування.

Тема 10. Диференціальні рівняння

Тема 11. Диференціальні рівняння II і вищих порядків.

Тема 12. Числові ряди.

Тема 13. Степеневі ряди.

ПНЗЕ 5 ТЕОРІЯ ЙМОВІРНОСТІ

Мета дисципліни: формування системи теоретичних знань і практичних навичок з основ імовірісно-статистичного апарату, основних методів кількісного вимірювання випадковості дії факторів, що впливають на будь-які процеси, засад математичної статистики, яка використовується під час планування, організації та управління виробництвом, оцінювання якості продукції, системного аналізу економічних структур та технологічних процесів.

Завдання: вивчення основних принципів та інструментарію імовірісно-статистичного апарату, який використовується для розв'язування економічних задач, математичних методів систематизації, опрацювання та застосування статистичних даних для наукових та практичних висновків.

Предмет: Теоретичні засади імовірісно-статистичного апарату, закони, що діють у сфері масових випадкових подій та явищ, методи систематизації, опрацювання й аналізу масових статистичних даних.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна спирається на теоретичні знання, отримані під час вивчення вищої математики та є базою для вивчення «Економіко-математичного моделювання», «Мікроекономіки», «Економетрії», «Статистики» та інших економічних дисциплін професійної підготовки бакалаврів спеціальності «051 Економіка».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні поняття теорії ймовірностей такі як випадкові події, означення та властивості ймовірностей, випадкові величини, основні закони розподілу дискретних та неперервних випадкових величин, їх числові характеристики; основні поняття математичної статистики такі як вибірковий метод, статистичні розподіли вибірки та їх числові характеристики, статистичні оцінки параметрів розподілу, статистичні гіпотези та їх перевірка;

Вміти: вибирати математичні методи та ймовірнісні моделі, методичні прийоми статистичного аналізу для дослідження прикладних задач; застосовувати сучасні статистичні методи для розв'язування практичних економічних задач та набути навичок самостійного використання математичної літератури та прикладних пакетів програм для статистичного аналізу економічних даних.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Емпіричні та логічні основи теорії ймовірностей
- Тема 2. Основні теореми теорії ймовірностей, їх економічна інтерпретація
- Тема 3. Схема незалежних випробувань
- Тема 4. Закони розподілу та числові характеристики випадкових величин
- Тема 5. Випадкові величини та їх економічна інтерпретація
- Тема 6. Багатовимірні випадкові величини
- Тема 7. Функції випадкового аргументу
- Тема 8. Граничні теореми теорії ймовірностей
- Тема 9. Елементи теорії випадкових процесів і теорії масового обслуговування
- Тема 10. Первинне опрацювання статистичних даних
- Тема 11. Статистичне (точкове та інтервальне) оцінювання параметрів розподілу
- Тема 12. Перевірка статистичних гіпотез
- Тема 13. Елементи теорії регресії
- Тема 14. Елементи дисперсійного аналізу
- Тема 15. Елементи теорії кореляції

ПНЗЕ 6 МАТЕМАТИЧНЕ ПРОГРАМУВАННЯ

Мета дисципліни: формування знань в області основних методів розв'язання варіаційних задач на знаходження екстремуму функції на множині допустимих рішень в теоретичних і практичних економічних проблемах управління організаційними системами.

Завдання: є теоретична і практична підготовка студентів з питань: побудови математичних моделей економічних завдань; основних методів та алгоритмів оптимізації рішень в задачах керування організаційними системами; застосування основних методів розв'язання задач оптимального розподілення обмежених ресурсів, вибору оптимального варіанту з множини альтернативних.

Предмет: математичні методик кількісного обґрунтування рішень в задачах, що пов'язані з управлінням організаційними системами.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна спирається на теоретичні знання, отримані під час вивчення «Вищої математики», «теорії ймовірності і математичної статистики» та є базою для вивчення «Мікроекономіки», «Економетрії», «Статистики», «Проектного аналізу» та інших економічних дисциплін професійної підготовки бакалаврів спеціальності «051 Економіка».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: загальну постановку задачі математичного програмування; ю класифікацію задач математичного програмування; основи математичного моделювання нескладних економічних задач; алгоритм графічного методу розв'язання ЗЛП; алгоритм симплексного методу розв'язання ЗЛП; алгоритм побудови двоїстої задачі до вихідної (прямої) ЗЛП; теореми двоїстості та їх застосування; економічну інтерпретацію пари взаємно двоїстих задач; алгоритм двоїстого симплекс-методу; постановку транспортної задачі та умови існування її розв'язку; методи побудови опорного плану транспортної задачі; метод потенціалів знаходження оптимального плану транспортної задачі; постановку задачі цілочислового програмування та методи її розв'язання; загальну постановку задачі нелінійного програмування; класифікацію задач нелінійного програмування; метод множників Лагранжа для розв'язання задач умовної оптимізації; постановку задачі опуклого програмування, теорему Куна–Таккера; постановку задачі квадратичного програмування, методи її розв'язання; загальну постановку задачі динамічного програмування; принцип оптимальності Беллмана; загальний підхід до розв'язання задач динамічного програмування; загальну постановку задачі стохастичного програмування та її особливості; класифікацію задач стохастичного програмування;

основні поняття теорії ігор; відмінності між застосуванням чистих і змішаних стратегій; критерії вибору розв'язку при розв'язанні задач теорії ігор;

Вміти: будувати математичні моделі нескладних економічних задач; записувати загальну та канонічну ЗЛП; переходити від загальної до канонічної ЗЛП; розв'язувати ЗЛП графічним методом, симплекс-методом, методом штучного базису; будувати двоїсту задачу до вихідної (прямої) ЗЛП; знаходити розв'язок однієї з пари взаємно двоїстих задач, знаючи розв'язок іншої; застосовувати двоїстий симплекс-метод для розв'язання ЗЛП; записувати математичну модель транспортної задачі; зводити відкриту модель транспортної задачі до закритої; будувати опорний план транспортної задачі; знаходити оптимальний план транспортної задачі; розв'язувати задачі цілочислового програмування методом Гоморі; застосовувати метод множників Лагранжа до розв'язання задач нелінійного програмування; застосовувати метод рекурентних співвідношень до розв'язання задач динамічного програмування; розв'язувати задачу про розподіл капіталовкладень; знаходити розв'язок матричної гри; застосовувати елементи інформаційних технологій до розв'язання задач математичного програмування.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет курсу математичного програмування. Постановка задачі математичного програмування

Тема 2. Математичні моделі економічних задач

Тема 3. Постановка ЗЛП

Тема 4. Графічний метод розв'язання ЗЛП

Тема 5. Аналітичні методи розв'язання ЗЛП

Тема 6. Поняття двоїстості. Побудова двоїстих ЗЛП

Тема 7. Економічна інтерпретація двоїстих ЗЛП

Тема 8. Двоїстий симплекс-метод

Тема 9. Економічна та математична постановка транспортної задачі

Тема 10. Побудова опорного плану транспортної задачі

Тема 11. Визначення оптимального плану транспортної задачі

Тема 12. Постановка задачі цілочислового програмування

Тема 13. Методи розв'язання задач цілочислового програмування

Тема 14. Загальна постановка задачі нелінійного програмування

Тема 15. Задачі умовної оптимізації. Метод множників Лагранжа

Тема 16. Задачі опуклого програмування. Теорема Куна–Таккера

Тема 17. Задачі квадратичного програмування

Тема 18. Загальна характеристика задач динамічного програмування

Тема 19. Основні типи задач динамічного програмування

Тема 20. Загальна постановка задачі стохастичного програмування

Тема 21. Методи розв'язання задач стохастичного програмування

Тема 23. Процес знаходження розв'язку матричної гри

ПНЗЕ 7 ЕКОНОМЕТРИКА

Мета дисципліни: є вивчення методів побудови економетричних моделей, які кількісно описують взаємозв'язки між економічними показниками.

Завдання: навчити будувати економетричні моделі та аналізувати їх якість; навчити застосовувати програмні засоби для регресійного аналізу; надати навички використання економетричних моделей в економічних дослідженнях.

Предмет: економетричні методи та моделі, які дозволяють визначати і вивчати кількісні взаємозв'язки між соціально-економічними явищами.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях, отриманих під час вивчення дисциплін “Вища математика”, “Математичне програмування”, “Теорія ймовірностей і математична статистика”,

“Статистика”, “Оптимізаційні методи і моделі”; є базою для вивчення дисципліни “Інформаційні системи і технології в економіці” та інших дисциплін професійної підготовки.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність економетричного моделювання та його етапи; методи оцінювання параметрів парної лінійної регресії; методи оцінювання достовірності парної лінійної регресії та її параметрів; методи оцінювання прогнозних властивостей парної лінійної регресії; методи лінеаризації нелінійних функцій, знаходження їх параметрів; методи оцінювання параметрів багатофакторної лінійної регресії; методи оцінювання достовірності багатофакторної лінійної регресії та її параметрів; методи оцінювання прогнозних властивостей багатофакторної лінійної регресії; метод визначення наявності мультиколінеарності та способи її усунення; методи визначення наявності гетероскедастичності та способи її усунення; методи визначення та усунення автокореляції залишків; методи оцінювання параметрів динамічної моделі.

Вміти: ідентифікувати змінні парної лінійної регресії; специфікувати модель парної лінійної регресії; оцінювати параметри парної лінійної регресії; перевіряти достовірність парної лінійної регресії та її параметрів; виконувати точковий та інтервальний прогнози за моделлю парної лінійної регресії; зводити нелінійні функції до лінійних; ідентифікувати змінні багатофакторної лінійної регресії; специфікувати модель багатофакторної лінійної регресії; оцінювати параметри багатофакторної лінійної регресії; перевіряти достовірність багатофакторної лінійної регресії та її параметрів; виконувати точковий та інтервальний прогнози за моделлю багатофакторної лінійної регресії; оцінювати параметри економетричної моделі в разі гетероскедастичності, мультиколінеарності пояснюючих змінних, автокореляції; оцінювати параметри динамічної моделі.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Поняття, предмет, методи і задачі економетрики.
- Тема 2. Базові поняття теорії ймовірностей та статистики.
- Тема 3. Загальна лінійна економетрична модель
- Тема 3. Загальна лінійна економетрична модель.
- Тема 4. Мультиколінеарність.
- Тема 5. Автокореляція.
- Тема 6. Гетероскедастичність.
- Тема 7. Нелінійні моделі.
- Тема 8. Системи одночасних рівнянь.
- Тема 9. Фіктивні змінні в регресійних моделях.
- Тема 10. Динамічні моделі.

ПНЗЕ 8 ІНФОРМАТИКА

Мета дисципліни: формування сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок роботи на сучасній комп'ютерній техніці і використання сучасних інформаційних технологій для розв'язання різноманітних задач в практичній діяльності за фахом.

Завдання: навчання основам інформатики як науки про інформацію та дані; навчання роботі на персональному комп'ютері (у ОС Windows) з найбільш поширеними пакетами прикладного програмного забезпечення MicrosoftOffice; навчання основам програмування мовою VisualBasic.

Предмет: новітні інформаційно-комунікаційні технології для вирішення різноманітних завдань у професійній діяльності.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є базовою для вивчення дисциплін “Вища математика”, “Математичне програмування”, “Теорія ймовірностей і математична статистика”, “Статистика”, “Оптимізаційні методи і моделі”, “Інформаційні системи і технології в економіці” та інших дисциплін професійної підготовки.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: призначення табличного процесора Microsoft Excel, структуру вікна Microsoft Excel, об'єкти MExcel: робоча книга, робочий лист, лист діаграм, лист макросів, діалоговий лист. Форматування даних в EXCEL. Засоби адресації. Повну адресу клітини Excel. Формули та функції в EXCEL: математичні функції, статистичні функції, текстові функції. Логічні функції, фінансові функції; призначення макросів в Excel, засоби створення, перегляду, редагування та особливості їх застосування. Функціональні можливості мови VBA в середовищі MS Excel. Склад та структуру, особливості створення та використання об'єктів VBA в середовищі MS Excel. Поняття бази даних в MS Excel, обмеження та особливості створення і використання; призначення макросів в Excel, засоби створення, перегляду, редагування та особливості їх застосування. Функціональні можливості мови VBA в середовищі MS Excel. Склад та структуру, особливості створення та використання об'єктів VBA в середовищі MS Excel. Поняття бази даних в MS Excel, обмеження та особливості створення і використання; поняття “база даних”, “системи управління базами даних”, об'єкти БД: “запис”, “поле”, “таблиця”, “форма” та ін., типи даних в СУБД Access, поняття “запит”, “звіт”, основні правила їх побудови.

Вміти: виконувати найпростіші обчислювання в MExcel, формувати дані в Excel. Будувати діаграми. Створювати складні аблиці, застосовувати відносні та абсолютні адресації. Використовувати логічні функції Excel. Застосовувати логічні функції Excel при розв'язанні задач і табулювання функцій. Використовувати фінансові функції Excel; створювати, редагувати та формувати графіки та діаграми в MExcel; створювати макроси за допомогою макрореєстра, зберігати макроси, виконувати та редагувати макроси, використовувати абсолютні та відносні адреси при створенні макросів. Табулювати функції з використанням функції користувача, розробленої на VBA. Прогнозувати значення з використанням Диспетчера сценаріїв. Створювати бази даних з використанням форми даних, сортувати дані, здійснювати вибірку даних за допомогою Автофільтра та Раширеного фільтра; створювати таблиці БД, встановлювати між ними зв'язки, використовувати поле підстановок, здійснювати впорядкування, пошук та фільтрацію даних в СУБД Access, будувати запити на вибірку, запити та форми з розрахунковими полями, звіти з групуванням по певному полю.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1.1. Загальні відомості про інформацію, інформаційні системи та обчислювальні машини.

Тема 1.2. Структура інформатики.

Тема 2.1. Призначення технічних засобів.

Тема 2.2. Основні відомості про ЕОМ.

Тема 2.3. Класифікація ЕОМ та тенденції розвитку ЕОМ.

Тема 2.4. Основні відомості про ПК.

Тема 3.1. Загальна характеристика програмного забезпечення. Класифікація програмного забезпечення.

Тема 3.2. Базове програмне забезпечення.

Тема 3.3. Прикладне програмне забезпечення та тенденції його розвитку.

Тема 4.1. Поняття операційної системи, класифікація операційних систем, тенденції розвитку операційних систем.

Тема 4.2. Операційна система Windows.

Тема 4.3. Операційна оболонка Windows Commander.

- Тема 4.4. Програми захисту та резервування інформації.
 Тема 4.5. Сервісні програми. Сканування диску. Дефрагментація диску.
 Тема 6.1. Пакети прикладних програм загального призначення. Текстовий процесор Word.
 Тема 5.1. Формалізація та алгоритмізація обчислювальних процесів. Основи алгоритмізації процесів обробки інформації.
 Тема 5.2. Основи програмування мовою VisualBasic.
 Тема 5.2. Створення, редагування та форматування електронних таблиць.
 Тема 9.3. Робота з функціями і формулами.
 Тема 9.4. Створення, редагування і форматування графіків та діаграм.
 Тема 9.5. Робота з базами даних у середовищі MS Excel.
 Тема 9.6. Аналіз даних у середовищі MS Excel.
 Тема 9.6. Аналіз даних у середовищі MS Excel.
 Тема 9.7. Автоматизація додатків у середовищі MS Excel.
 Тема 9.7. Автоматизація додатків у середовищі MS Excel.
 Тема 8.1. Основи побудови бази даних.
 Тема 8.2. Технологія створення, редагування та керування таблицями бази даних MS Access.
 Тема 8.3. Технологія керування даними в таблицях бази даних MS Access.
 Тема 8.4. Технологія створення, редагування та використання запитів у базі даних MS Access.
 Тема 8.5. Технологія створення, редагування та використання звітів у базі даних MS Access.
 Тема 8.6. Технологія створення, редагування та використання форм у базі даних MS Access.
 Тема 8.7. Автоматизація додатків у середовищі MS Access.

ДИСЦИПЛІНИ ЗАГАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ІІІ 1 ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Мета дисципліни: формування у студентів системи теоретичних знань, вмінь та навичок практичної роботи щодо методів організації ефективного господарювання на рівні підприємства; набуття теоретичних і практичних знань щодо вирішення конкретних економічних завдань, які дозволили б їм найкращим чином досягти економічних цілей підприємства – одержання високих прибутків, вибір найбільш оптимальних рішень на перспективу.

Завдання: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.

Предмет: форми виявлення економічних законів і закономірностей розвитку суспільного виробництва у господарській діяльності підприємства.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях, отриманих під час вивчення «Політекономії», «Мікроекономіки», «Макроекономіки», «Історії економіки та економічної думки» та є базовою для вивчення дисциплін: «Економіка і організації інноваційної діяльності», «Потенціал і розвиток підприємства», «Проектний аналіз», «Планування і контроль» та інших дисциплін професійної підготовки бакалаврів спеціальності «051 Економіка».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: теорії підприємств і основи підприємництва; види підприємств, їх організаційно-правові форми; зовнішнє середовище господарювання підприємств;

структура та управління підприємством; складові ланки підприємства, їх взаємодію; методи регулювання діяльності підприємства; економічні принципи взаємодії попиту і пропозиції на ринку с.-г. продукції. Види угідь земельного фонду держави і аграрного підприємства; систему показників економічної ефективності використання землі; поняття і суть ТТБ та НТП; склад енергетичних ресурсів підприємства; шлях зменшення енергомісткості продукції; систему показників та напрямів підвищення ефективності використання машинно-тракторного парку; поняття і класифікацію персоналу; показники ефективності використання персоналу поняття і показники продуктивності праці; методику заміни живої сили капіталом; поняття, класифікацію і склад виробничих фондів; систему показників забезпечення та ефективності використання основних і оборотних виробничих засобів; джерела формування і показники ефективності використання авансованого капіталу. принципи планування виробництва; класифікацію витрати за методом віднесення їх на кінцевий продукт; класифікацію витрат за їх змінністю; методику калькулювання собівартості основних видів продукції рослинництва і тваринництва; поняття валової, товарної, кінцевої і чистої продукції; методику визначення прибутку; сутність економічної ефективності виробництва; систему показників економічної ефективності с.-г. виробництва та методику їх визначення; графіко-математичний аналіз беззбитковості виробництва; організаційні фактори виробництва і забезпечення якості продукції. поняття інвестицій та капіталовкладень; поняття інноваційної діяльності підприємства; поняття і сутність інтенсифікації виробництва; відмінності екстенсивної та інтенсивної форм розвитку с.-г. виробництва; системи показників рівня інтенсивності та економічної ефективності с.-г. виробництва; сучасні моделі розвитку підприємств, їх трансформації та реструктуризації; принципи економічної безпеки та антикризової діяльності підприємства.

Вміти: використовувати методи економічних досліджень; визначати цінову еластичність попиту на с.-г. продукцію; визначити оптимальне поєднання складових ланок аграрного підприємства. визначити системи показників ефективності використання персоналу та продуктивності праці; визначити доцільність заміни живої праці капіталом; визначити раціональне поєднання основного і оборотного капіталу на підприємстві; визначити кращі джерела формування авансованого капіталу та шляхи ефективного його використання на підприємстві; визначити напрямів підвищення ефективності використання МТП. користування методиками калькулювання собівартості основних видів продукції рослинництва і тваринництва; користуватися методикою визначення чистого прибутку, беззбитковості виробництва; користуватися принципами планування виробництва. дати економічну оцінку нововведень; користуватися показниками економічної ефективності с.-г. виробництва; розрізняти екстенсивний і інтенсивний напрям розвитку виробництва у підприємстві; користуватися методикою визначення напрямку і рівня спеціалізації підприємства.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1 Підприємство: визначення, види, умови формування, еволюція теорії виникнення

Тема 2 Прогнозування та планування діяльності підприємства

Тема 3. Форми суспільної організації виробництва

Тема 4. Поняття та визначення основних понять виробничої та соціальної інфраструктури підприємства

Тема 5. Організація виробництва на підприємстві

Тема 6 Виробнича потужність підприємства. Розробка та обґрунтування виробничої програми

Тема 7. Ресурсний потенціал підприємства. Капітал

Тема 8. Трудові ресурси і стимулювання праці робітників

Тема 9. Витрати виробництва і собівартість продукції

Тема 10. Ціни і ціноутворення в ринкових умовах

- Тема 11. Фінансові результати діяльності підприємства
Тема 12. Інвестиції. Інноваційна діяльність та економічна безпека підприємства
Тема 13. Діагностика фінансового стану підприємства

III 2 МЕНЕДЖМЕНТ

Мета дисципліни: формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завдання: вивчення загальних закономірностей, принципів формування, функціонування та розвитку системи управління організацією; а також управлінських відносин.

Предмет: загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвитку системи управління організацією; управлінські відносини.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна вивчається після таких нормативних дисциплін як “Правознавство”, “Соціологія”, “Основи економічної теорії”, “Макроекономіка”, “Мікроекономіка”.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: теоретико-методологічні засади класичних і неокласичних теорій менеджменту; види, методи процесу прийняття управлінських рішень; функції системи управління; вплив лідерських та комунікативних якостей особистості менеджера на процес ефективного управління; нормативно-правові документи системи управління; суть, зміст, значення та вплив наукового управління на досягнення загальних цілей організації; закони, закономірності, принципи, методи, форми наукового управління (менеджменту); особливості використання наукових підходів менеджменту (процесних, системних, ситуаційних) в умовах сьогодення; роль повноважень і відповідальності менеджера за результати діяльності колективу.

Вміти: організовувати належні умови та чинники задля забезпечення високої якості управління на підприємстві; практикувати (реалізовувати) набуті знання в особистій та професійній діяльності; удосконалювати процеси управлінського документування; приймати якісні групові та індивідуальні управлінські рішення; діагностувати проблеми, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки й оцінювати альтернативи для прийняття управлінських рішень; аналізувати сильні і слабкі сторони, можливості, загрози (конкурентів, споживачів, постачальників); досліджувати, аналізувати передовий вітчизняний та світовий досвід в галузі управління; формулювати поточні та стратегічні цілі системи управління з урахуванням стану, проблем та перспектив подальшого розвитку організації; покращувати співпрацю з структурними підрозділами та іншими організаціями за рахунок сучасних інформаційних технологій; приймати рішення щодо вибору найбільш ефективних технологій управління, використання яких дозволило б на високому рівні використовувати тайм-менеджмент; компетентно використовувати професійну діяльність в межах делегованих повноважень.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Поняття і сутність менеджменту
- Тема 2. Розвиток науки управління.
- Тема 3. Прийняття управлінських рішень.
- Тема 5. Організація як функція управління.
- Тема 6. Мотивація в системі управління.
- Тема 7. Управлінський контроль.
- Тема 8. Управлінський контроль.

Тема 10. Комунікації в управлінні.

Тема 11. Конфлікти як об'єкт управління.

Тема 12. Тайм-менеджмент як техніка управління часом.

ІІІ 3 МАРКЕТИНГ

Мета дисципліни: формування системи знань про сутність і зміст маркетингу як філософії підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки і конкуренції.

Завдання: вивчення основних понять, систем і алгоритмів маркетингу; набуття практичних навичок розв'язання конкретних маркетингових завдань; формування вмінь творчого пошуку резервів удосконалення маркетингової діяльності підприємства. Організація вивчення курсу передбачає поглиблену практичну підготовку студентів на основі ознайомлення з нормативними документами, спеціальною літературою, виконання практичних завдань. Самостійна робота студентів під керівництвом викладачів спрямовується на поглиблене засвоєння програмного матеріалу.

Предмет: загальні закономірності розвитку маркетингу в ринкових умовах, система маркетингу підприємства.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях, отриманих в ході вивчення «Мікроекономіки», «Політекономії», «Соціології» і є базою для дисциплін «Стратегічне управління», інших дисциплін професійної підготовки.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність та концепції розвитку маркетингу та визначити його значення в діяльності підприємства; основні характеристики сучасного маркетингу; класифікацію методів маркетингових досліджень; методичні та організаційні основи управління продукцією підприємства; законодавчі та нормативно-правові засади рекламної діяльності; закономірності управління маркетингом на підприємстві; особливості різних концепцій маркетингової діяльності; роль сегментації та відбору цільових ринків у діяльності підприємства;

Вміти: ідентифікувати існуючі методики оцінки конкурентоспроможності продукції підприємства і розраховувати її рейтинг; визначити необхідні напрями просування продукції і переконувати споживачів в її унікальних перевагах; продемонструвати вміння розробляти програму опитування, розраховувати обсяг і структуру вибірки респондентів, сегментувати ринок, позиціонувати товар на ринку; прогнозувати наслідки та аналізувати попит на товари підприємства на окремому ринку аналізувати рекламний бюджет, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету досліджувати накопичений світовий досвід в сфері маркетингових досліджень; сформулювати стратегічні та поточні цілі маркетингової діяльності на підприємстві; встановити основні напрями взаємодії факторів внутрішнього та зовнішнього маркетингового середовища на стан та особливості господарської діяльності підприємства; приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів маркетингового комплексу, використання яких дозволило б оптимізувати процес досягнення поставлених цілей підприємством; оцінити ефективність маркетингової діяльності на підприємстві.

Зміст дисципліни за темами:

1. Теоретичні основи маркетингу: сутність та концепції розвитку.
2. Система та характеристики сучасного маркетингу.
3. Маркетингове середовище: сутність, склад, характеристика.
4. Сегментація та відбір цільових ринків.
5. Маркетингова інформація та маркетингові дослідження.
6. Маркетингова товарна політика.

7. Маркетингова цінова політика.
8. Маркетингова комунікаційна політика.
9. Маркетингова політика розподілу.

ПІ 4 ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Мета дисципліни: забезпечення майбутнього фахівця методологічним і методичним апаратом знань з теорії грошей та кредиту, кількісної теорії грошей і сучасного монетаризму, грошового обігу, грошового ринку та грошових систем, кредитних та валютних відносин.

Завдання: набуття майбутніми фахівцями знань щодо сутності, змісту основних теорій грошей, поняття грошового обігу грошових потоків, грошового ринку та грошових систем, основ кредитних, розрахункових і валютних відносин, тобто формування у студентів теоретичної бази для наступного оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів у системі регулювання економіки України.

Предмет: гроші, їх сутність, функції у ринковій економіці, грошовий обіг і грошові системи, сутність і роль кредиту, кредитна система, грошові та фінансово-кредитні відносини, пов'язанні з формуванням та використанням фондів грошових коштів, а також валютні відносини.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Вивчення курсу базується на матеріалах сукупності ряду наук та дисциплін бакалаврського рівня освіти: політекономія, фінанси, фінанси підприємств, статистика тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні терміни та категорії, які використовуються в даній дисципліні; основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентуються питання про: НБУ; безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті; порядок регулювання діяльності банків в Україні; порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті; порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями; затвердження положення про порядок емісії пластикових карток і здійснення операцій з їх застосуванням; правила використання готівкової іноземної валюти на території України, тощо.

Вміти: визначати кількість грошей, необхідних для обігу; визначати величину трансакційного попиту на гроші, визначати величину окремих грошових агрегатів; розраховувати значення грошового мультиплікатора та пропозицію грошей з врахуванням грошового мультиплікатора; розраховувати темп інфляції; визначати курс валют за крос-курсом; визначати суму сплачених відсотків та загальну суму боргу за кредитною операцією; визначати суму сплачених відсотків та суму вкладу на кінець строку депозитної операції; визначати суми сплачених відсотків та загальну суму боргу, враховуючи рівень інфляції в депозитних та кредитних операціях; складати плани погашення кредитів за простою і складною ставкою процентів за різними методами.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Теоретичні основи грошей.
- Тема 2. Емісія грошей та грошовий ринок.
- Тема 3. Грошові системи та їх регулювання.
- Тема 4. Інфляція та грошові реформи.
- Тема 5. Валютний ринок і валютні системи.
- Тема 6. Класична теорія грошей і сучасний монетаризм.
- Тема 7. Кредит у ринковій економіці.
- Тема 8. Фінансові посередники грошового ринку.
- Тема 9. Центральні банки.
- Тема 10. Комерційні банки та їхні основні операції.

Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми співробітництва їх з Україною.

III 5 ФІНАНСИ

Мета дисципліни – надання фундаментальних знань з функціонування фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розширення та поглиблення теоретичних знань студентів про фінансову систему держави, порядок формування та використання фондів фінансових ресурсів, які забезпечують функціонування кожної окремої її складової. Це є необхідним для майбутнього спеціаліста, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються у суспільстві; розуміти суть і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів, міжнародних фінансів та фінансів суб'єктів підприємницької діяльності.

Завдання: –дати в необхідному обсязі теоретичний матеріал, який включатиме сучасні наукові розробки як вітчизняних, так і зарубіжних вчених-економістів; дати правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарської діяльності і населення, розкрити можливості використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи; з'ясувати роль фінансів у економічній перебудові суспільства на шляху розвитку ринкових відносин; визначити сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики держави.

Предметом: є економічні відносини з приводу формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів у грошовій формі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути відповідних компетентностей щодо розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем у сфері здійснення фінансових відносин за умови використання відповідних теорій та методів фінансової науки в сучасних умовах економіки України.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Вивчення курсу базується на матеріалах сукупності ряду наук та дисциплін бакалаврського рівня освіти: політекономія, фінанси, фінанси підприємств, статистика тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність фінансів, їх функції та роль, вплив на економіку країни через фінансову політику і фінансовий механізм; основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства; зміст роботи біржового валютного ринку; порядок встановлення й методологію обчислення валютного курсу національної грошової одиниці України, сучасні фактори формування світових фінансових ринків.

Вміти: формувати та використовувати активи підприємства, проводити аналіз їх структури та руху; складати звітність про результати фінансової діяльності підприємства за встановленою формою; виконувати роботу з формування, ведення та зберігання бази даних внутрішньогосподарської та зовнішньої фінансової інформації; визначити потребу в коштах на фінансову діяльність підприємства; визначити розмір доходів і витрат, надходжень і відрахувань коштів, взаємовідносини з бюджетом, податковими органами, банками та ін.; здійснювати контроль за виконанням фінансового плану і бюджету, плану реалізації продукції, плану прибутків та іншими фінансовими показниками, правильними витратами коштів за цільовим використанням; здійснювати розрахунки з постачальниками, контролювати своєчасне надходження усіх належних підприємству коштів.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.

Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.

- Тема 4. Податки. Податкова система.
- Тема 5. Бюджет. Бюджетна система.
- Модуль 2. Основні елементи фінансів держави.
- Тема 6. Страхування. Страховий ринок.
- Тема 7. Фінансовий ринок.
- Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання.
- Тема 9. Міжнародні фінанси.
- Тема 10. Фінансовий менеджмент.

ПП 6. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Мета дисципліни: формування у студентів сучасної системи знань про концептуальні засади бухгалтерського обліку, основи методології обліку господарської діяльності, основи техніки бухгалтерського обліку, підходи до організації обліку на підприємстві та засади керівництва бухгалтерським обліком в Україні.

Завдання: оволодіння принципами бухгалтерського обліку, забезпечення засвоєння методичних підходів, що використовуються в бухгалтерському обліку для відображення інформації про господарську діяльність, набуття навиків застосування технічних прийомів реєстрації облікової інформації, формування уявлення про повний цикл обробки облікової інформації: від первинної фіксації господарських операцій до складання фінансової звітності; дати загальне розуміння значення фінансової звітності та основ організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Предмет: теорії та практики ведення бухгалтерського обліку в сучасних умовах господарювання.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Вивчення курсу базується на матеріалах сукупності ряду наук та дисциплін бакалаврського рівня освіти: політекономія, фінанси, статистика тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: економічний понятійний апарат; елементи методу бухгалтерського обліку та їх використання; об'єкти бухгалтерського обліку та їх класифікації; метод подвійного запису при відображенні господарських операцій; методологію та методику ведення первинного обліку; порядок проведення інвентаризації активів та зобов'язань; сутність основних господарських процесів та відображення їх в обліку.

Вміти: професійно тлумачити інформацію про активи, власний капітал, зобов'язання та господарські операції у первинних документах, реєстрах аналітичного та синтетичного обліку; визначати зміст господарської операції за наведеними бухгалтерськими проводками; читати бухгалтерський баланс та робити висновки щодо стану активів, власного капіталу та зобов'язань; групувати інформацію за економічно-однорідними об'єктами бухгалтерського обліку; визначати вплив господарських операцій на стан активів, власного капіталу та зобов'язань; оцінювати стан підприємства на підставі даних бухгалтерського балансу; оцінювати роль інформації щодо діяльності підприємства, сформованої в системі бухгалтерського обліку, в управлінні підприємством.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Господарський облік, його суть і характеристика
- Тема 2. Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку
- Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємствах
- Тема 4. Бухгалтерський баланс
- Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис
- Тема 6. Документація та інвентаризація
- Тема 7. Облікові реєстри, техніка, форми та організація обліку на підприємствах

- Тема 8. Облік грошових коштів та фінансових інвестицій
- Тема 9. Облік дебіторської заборгованості
- Тема 10. Облік необоротних активів
- Тема 11. Облік запасів
- Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань та забезпечень
- Тема 13. Облік короткострокових зобов'язань та забезпечень
- Тема 14. Облік експортно - імпорتنих операцій – прибрати
- Тема 15. Облік доходів, витрат та фінансових результатів
- Тема 16. Облік власного капіталу

ІІІ 7 ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Мета дисципліни: формування у студентів системи теоретичних і прикладних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення формування і ефективного використання трудового потенціалу та розвитку соціально-трудомих відносин в Україні.

Завдання: засвоєння економічних законів, що регулюють розподільчі відносини в ринковій економіці; оволодіння методами вивчення затрат робочого часу, нормування праці; з'ясування механізму зростання продуктивності і ефективності праці; дослідження механізму соціального партнерства; надання студентам ґрунтовних знань з питань оплати праці та регулювання заробітної плати; вивчення механізмів регулювання ринку праці; дослідження процесів відтворення робочої сили.

Предмет: є закономірності та способи формування і ефективного використання ресурсів праці, а також економічні та соціально-трудомих відносини, які виникають з приводу використання праці.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна тісно пов'язана з усіма економічними дисциплінами, а особливо із такими як “Менеджмент”, “Маркетинг”, “Статистика”, “Економічний аналіз”, “Фінанси”, “Організація виробництва”, “Планування і контроль на підприємстві”, “Потенціал і розвиток підприємства” та іншими.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність економічних процесів, що відбуваються в соціально-трудомих сфері; тенденції зайнятості населення, формування і розвитку соціально-трудомих відносин; регулювання процесів становлення і функціонування ринку праці; сучасні підходи до управління трудовими ресурсами; сутність та елементи організації праці на сільськогосподарських підприємствах; методи оцінювання ефективності праці та її оплати; місце і роль Міжнародної організації праці в регулюванні соціально-трудомих відносин.

вміти: самостійно економічно мислити та використовувати знання з економіки праці для вибору конкретних рішень; визначити кошти на оплату праці; здійснювати організацію та нормування праці; створювати гідні умови праці для персоналу сільськогосподарських підприємств; вживати заходів щодо підвищення ефективності праці; приймати рішення щодо врегулювання трудових конфліктів.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Вступ. Предмет, метод і завдання дисципліни
- Тема 2. Населення і трудові ресурси
- Тема 3. Управління продуктивністю та ефективністю праці
- Тема 4. Планування праці
- Тема 5. Організація та нормування праці
- Тема 6. Політика доходів та заробітна плата
- Тема 7. Ринок праці та його регулювання
- Тема 8. Зайнятість населення і безробіття

Тема 9. Соціально трудові відносини
Тема 10. Соціальне партнерство
Тема 11. Міжнародна організація праці (МОП) та міжнародний досвід соціального партнерства

ІІІ 8 АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета дисципліни: спрямована на засвоєння студентами теоретичних і практичних знань із питань організації та проведення аналізу господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. При вивченні дисципліни майбутній фахівець отримує знання з методики здійснення аналізу на різних рівнях господарювання з метою комплексного оцінювання результатів господарювання, обґрунтування та визначення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів для прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень.

Завдання: аналітичне мислення майбутнього менеджера; розкриває системні зв'язки між різними показниками діяльності підприємства, що дозволяє дати інтегральну оцінку діяльності підприємства за конкретний період

Предмет: є дослідження інформаційного потоку господарської діяльності підприємства для обґрунтування управлінських рішень.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях з «Мікроекономіки», «Економіки підприємства» та пов'язана з дисциплінами «Соціально-економічний розвиток підприємства», «Менеджмент» тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: теоретичні та методичні основи організації та проведення АГД, етапи проведення аналітичної роботи та послідовність її здійснення; методи і прийоми економічного аналізу; напрями, завдання та його інформаційне забезпечення; основи аналізу показників обсягу випуску і реалізації продукції; аналізу виробничих ресурсів; собівартості продукції та витрат на її виготовлення; основи фінансового аналізу в розрізі аналізу фінансових результатів, фінансового стану підприємства, його ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ін.

Вміти: дослідити та проаналізувати будь-яку виробничо-господарську ситуацію за даними конкретного підприємства (умовному прикладі), ґрунтуючись на вивчених методиках та показниках діяльності підприємства, щодо поставленої мети та завдань; комплексно оцінити роботу підприємства, узагальнити результати аналізу, виявити наявні резерви підвищення ефективності діяльності підприємства та запропонувати відповідну систему заходів щодо поліпшення його роботи.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Аналіз земельних ресурсів та їх використання.

Тема 2. Аналіз трудових ресурсів і стану соціальної інфраструктури.

Тема 3. Аналіз забезпеченості господарства основними засобами та ефективність їх використання.

Тема 4. Аналіз матеріальних оборотних ресурсів.

Тема 5. Аналіз виробництва і розподілу продукції рослинництва.

Тема 6. Аналіз продукції тваринництва.

Тема 7. Аналіз зберігання і переробки сільськогосподарської продукції.

Тема 8. Аналіз роботи обслуговуючих виробництв.

Модуль 3. Методика аналізу реалізації продукції, витрат і фінансових результатів

Тема 9. Аналіз витрат виробництва і собівартості.

Тема 10. Аналіз реалізації сільськогосподарської продукції і фінансових результатів.

Тема 11. Оцінювання ринків і комерційних можливостей господарства.

ІІІ 9 СТАТИСТИКА

Мета дисципліни: оволодіння студентами теоретичними знаннями про суть і принципи статистичних методів аналізу, взаємозв'язку етапів статистичного дослідження, методи збору та підготовки даних до статистичного аналізу, принципів побудови та використання основних статистичних методів для аналізу соціально-економічних явищ і процесів, виконання збору, систематизації та класифікації статистичної інформації з метою вирішення конкретних завдань аналізу економічного і соціального розвитку.

Завдання: збирання, перевірка та оцінювання статистичної інформації, розроблення статистичних формулярів; зведення та групування матеріалів статистичного спостереження, виявлення зв'язків між окремими явищами та процесами, встановлення його структури; оволодіння технікою обчислення узагальнюючих статистичних показників (абсолютних, відносних, середніх) та їх економічна інтерпретація.

Предмет: характеристика статистичними показниками і методами кількісних і якісних відношень масових суспільно-економічних явищ.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Після вивчення навчальних дисциплін циклу природничо-наукової та загальнонаукової підготовки, а саме: “Вища математика”, “Математичне програмування”, “Теорія ймовірностей і математична статистика” та передуює вивченню дисциплін цього ж циклу: “Аналіз господарської діяльності” і дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки, таких як: “Економіка підприємства”, “Фінанси” тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: способи збору, зведення та групування статистичних даних і правила їх табличного та графічного оформлення; статистичні показники, що характеризують економічні і соціальні явища та процеси; способи практичного рішення статистичних задач з використанням комп'ютерної техніки; джерела статистичних даних і особливості організації державної та відомчої статистики та порядок складання статистичної звітності; основні економіко-статистичні класифікації явищ і процесів, системи показників для вивчення цих явищ та способи і методи їх розрахунку; статистичні методи вивчення економічних і соціальних процесів в суспільстві.

Вміти: користуватися комп'ютерною технологією збору та опрацювання статистичних даних для своєчасної оцінки та контролю розвитку суспільно-економічних явищ і процесів; застосовувати статистичні методи в аналізі мікро- та макроекономічних показників з метою створення надійної інформаційної бази для менеджменту господарської діяльності; використовувати статистичну звітність, зведення і збірники для їх аналізу і підготовки оглядів стану господарсько-фінансової діяльності; застосовувати комп'ютерну техніку та статистичні методи для вивчення природного та механічного руху населення, формування трудових ресурсів та ринку праці, ефективності суспільного виробництва та інших економічних і соціальних явищ.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Методологічні засади статистики.

Тема 2. Статистичне спостереження.

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних.

Тема 5. Аналіз рядів розподілу.

Тема 6. Вибірковий метод.

Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.

Тема 8. Аналіз інтенсивності динаміки.

ПІ 10 ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ

Мета дисципліни: є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо торгівлі як сфери обігу та виду економічної діяльності, економічних характеристик окремих видів торговельної діяльності, господарсько – фінансової діяльності підприємств торгівлі, змісту окремих напрямів цієї діяльності та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завдання: забезпечення теоретичної підготовки з організації торгівлі майбутніх фахівців товарознавства і комерційної діяльності; вивчення основних понять, логістичних систем в організації товароруху; вивчення та освоєння змісту технологічних операцій в роздрібній і оптовій торгівлі і уміння в удосконалення з метою підвищення ефективності роботи торговельних підприємств; формування творчого потенціалу і його використання в пошуку резервів зростання доходів і скорочення витрат в організації товароруху; формування вмінь творчого пошуку резервів удосконалення комерційної діяльності підприємства.

Предмет: курсу «Економіка торгівлі» є вивчення процесу товарного обороту і закономірностей його розвитку, тобто вивчення функціонування та розвитку торгівлі, що проявляється через продаж товарів і послуг безпосередньо населенню, а також організаціям для їх господарських потреб. У курсі «Економіка торгівлі» важливе місце належить закономірностям розвитку торгівлі. Під закономірностями слід розуміти сукупність об'єктивно існуючих, взаємно обумовлених, сталих, неодноразових явищ і процесів, що відбуваються у торгівлі. На основі вивчення закономірностей розвитку торгівлі, обумовлених дією економічних законів, у курсі розкривається науковий характер економіки торгівлі, узагальнюється практика її розвитку і розглядаються пропозиції щодо вдосконалення торгівлі з метою перетворення її в належний апарат функціонування ринку.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є складовою комплексу економічних дисциплін. До основних дисциплін, що забезпечують курс відносяться економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка,

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: вивчення сутності організаційних форм підприємств та їх значення в процесі торговельного обслуговування населення; вивчення основних форматів магазинів та їх роль в процесі товароруху; виконувати аналіз ефективності використання торговельних площ різних типів магазинів; основні показники якості торговельного обслуговування та їх використання в практичній діяльності підприємств; знати умови використання форм роздрібної торгівлі в залежності від спеціалізації та місця розташування магазинів; вивчення сутності та значення маркетингової політики розподілу; освоєння сутності, форм і методів організації роботи посередників та управління товарним рухом; вивчення сутності формування і функціонування каналів розподілу; набуття навичок підвищення ефективності діяльності посередників та оптимізації витрат у процесі товарного руху; освоєння економічної сутності, організаційних основ розподілу, збутової діяльності на промисловому підприємстві; вивчення оптової та роздрібної торгівлі у каналах розподілу; освоєння правових основ і організації системи державних закупівель та державних замовлень; дослідження процесу формування оптимального каналу розподілу та освоєння методів оцінювання результатів його діяльності.

Вміти: аналізувати маркетингове середовище підприємства; виконувати аналіз ефективності асортиментної та цінової політики підприємства; розробляти пропозиції з підвищення її ефективності; застосовувати отримані знання у своїй практичній діяльності; використовувати маркетингові операції на місцях своєї постійної роботи; користуватися рекомендованою та додатковою літературою; звертатись до періодичних видань протягом всієї трудової діяльності; враховуючи стан економічного розвитку і специфіку діяльності суб'єкта господарювання, обґрунтовано оцінювати і вибирати найефективніші типи магазинів та форми обслуговування населення; застосовувати комерційні інструменти під час формування системи товароруху і механізмів використання; визначати оптимальний рівень

витрат у процесі товароруху; здійснювати організацію товаропостачання і продажу товарів підприємств оптової і роздрібною торгівлі; на основі визначених критеріїв здійснювати оптимальний вибір структури і форми організації торгівлі.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Суть, природа торгівлі та її місце в народному господарстві держави.

Тема 2. Споживчий ринок товарів і послуг.

Тема 3. Роздрібні торгові підприємства, їх характеристика.

Тема 4. Товарооборот торгових підприємств.

Тема 5. Товарооборот роздрібних торгових підприємств.

Тема 6. Персонал торгових підприємств і його матеріальне стимулювання. Тема 7. Матеріальні ресурси торгових підприємств.

Тема 8. Доходи торгових підприємств споживчої кооперації, особливості їх утворення і використання.

Тема 9. Витрати обігу торгових підприємств.

Тема 10. Прибуток і рентабельність підприємств споживчої кооперації.

Тема 11. Економічна ефективність господарської діяльності кооперативних підприємств.

Тема 12. Конкурентне середовище як системна категорія та його складові.

Тема 13. Конкурентна політика та ефективність діяльності торговельного підприємства.

Тема 14. Особливості формування конкурентної політики в період глобалізації.

Тема 15. Механізм забезпечення конкурентоспроможності торговельного підприємства та його складові.

Тема 16. конкуренція як засіб анти монопольного регулювання товарних ринків і місце в ньому держави.

Тема 17. Механізм управління сталим розвитком торгівлі.

Тема 18. Реформування торгівлі на основі концепції сталого розвитку.

Тема 19. Перспективи інтеграції України до світової організації торгівлі.

ПП 11 ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Мета дисципліни: формування системи теоретичних і практичних знань з основ створення та функціонування комп'ютерних інформаційних систем і технологій в економіці.

Завдання: вивчення побудови і функціонування інформаційних технологій та інформаційних систем на підприємствах, нормативної бази, сучасних підходів до їх проектування і впровадження.

Предмет: внутрішня і зовнішня інформація, що використовується для управління підприємствами.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях отриманих під час вивчення «Інформатики», «Економіки підприємства» та є базою для вивчення дисциплін «Проектний аналіз», «Стратегія підприємства», «Потенціал і розвиток підприємства», «Стратегічне управління підприємством» іншими дисциплінами професійної підготовки.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: характеристику інформаційних систем та їх класифікацію; структуру й принципи організації ІС; особливості економічної інформації, її види, властивості; сучасні технології обробки економічної інформації; особливості вирішення задач управління в умовах використання різних технологій оброблення економічної інформації; особливості функціонування корпоративних інформаційних систем; поняття процесу проектування,

основних його складових, методів і засобів управління проектами; основні положення стандартів зі створення комп'ютерних ІС; технологію розробки проектних рішень.

Вміти: розробляти структуру проекту, виконувати управління ресурсами проекту в середовищі MS Project; розраховувати параметри мережної моделі; здійснювати пошук інформації в мережі Internet та в інформаційно-правовій системі ЛІГА: ЗАКОН; проводити бізнес-моделювання для промислових підприємств на базі системи Project Expert; управляти взаєминами з клієнтами на базі системи Terrasoft CRM.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Основні поняття і роль інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством.

Тема 2. Економічна інформація на підприємствах і засоби її формалізованого опису.

Тема 3. Сучасні підходи до розроблення і впровадження інформаційних систем

Тема 4. Засоби створення і забезпечення інформаційних систем і технологій на підприємствах

Тема 5. Еволюція стратегічних моделей управління підприємством в інформаційних системах

Тема 6. Автоматизація управління проектами на підприємствах

Тема 7. Автоматизація процесів бізнес-планування інвестиційних проектів і стратегічної оцінки бізнесу

Тема 8. Комп'ютерні системи підтримки прийняття рішень та їх використання

Тема 9. Експертні системи і їх використання

Тема 10. Інтегровані інформаційні системи управління підприємствами

Тема 11. Інформаційні системи для транснаціональних компаній

ВПІ 2 «ЕКОНОМІКА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ»

Мета дисципліни: є формування у студентів спеціальних знань про загальні принципи, форми, методи управління регіональними соціо-економічними системами; про закономірності регіонального розвитку соціо-економічних систем.

Завдання: вивчення загальних положень та закономірностей управління регіональним розвитком соціо-економічних систем.

Предмет: теоретичні і практичні засади планування соціально-економічного розвитку підприємства

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є складовою комплексу економічних дисциплін. До основних дисциплін, що забезпечують курс «Регіональний розвиток соціо-економічних систем» відносяться економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка,

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: принципи, цілі, завдання, методи регіонального управління розвитком соціо-економічних систем; методичні підходи до програмування, прогнозування та планування регіонального розвитку; принципи формування і використання фінансових ресурсів регіону; **вміти:** здійснювати соціально-економічний

Вміти: здійснювати соціально-економічний аналіз розвитку регіону; складати прогнози, плани та програми соціально-економічного розвитку окремих адміністративних одиниць України.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи управління соціо-економічним розвитком регіону

Тема 2. Система органів управління економічним і соціальним розвитком регіонів.

Тема 3. Державне управління та регулювання соціо-економічного розвитку регіону.

- Тема 4. Управління розвитком соціальної сфери регіону.
Тема 5. Управління міськими агломераціями
Тема 6. Методи та інструменти управління регіональним розвитком.
Тема 7. Управління стратегією регіонального розвитку.
Тема 8. Управління регіональними кризовими ситуаціями.
Тема 9. Науково-теоретичні аспекти програмування, прогнозування та планування соціо-економічного розвитку регіону.
Тема 10. Методологічні основи аналізу регіонального розвитку.

ПП 12 СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета дисципліни: є вивчення студентами питань теорії та практики підприємницької діяльності як системи економічних, організаційних та правових відносин в межах підприємницьких структур.

Завдання: вивчення дисципліни є вивчення загально-теоретичних положень та закономірностей управління підприємницькими структурами та планування їх стратегічного розвитку.

Предмет: вивчення теоретичних концепцій та методологічних засад стратегій підприємницькою діяльністю.

Місце дисципліни у навчальному процесі. Навчальна дисципліна «Стратегія підприємницької діяльності» є складовою комплексу економічних дисциплін. Дисципліна пов'язана з такими навчальними курсами, як «Менеджмент», «Основи економічної теорії», «Господарське право», «Державне регулювання економіки», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: принципи та методи організації та ведення власного бізнесу; теоретичні та практичні аспекти стратегічного планування підприємницької діяльності; теоретичні підходи до аналізу зовнішнього та внутрішнього підприємницького середовища; принципи та методи аналізу господарських процесів в середині підприємницьких структур;

Вміти: здійснювати господарський аналіз діяльності підприємницьких структур та аналіз процесів і явищ у зовнішньому оточенні бізнесу; складати необхідні документи для реєстрації власного підприємства; складати бізнес-плани стратегічного розвитку власного бізнесу.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Природа і економічна сутність підприємництва.
Тема 2. Технологія заснування власної справи.
Тема 3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.
Тема 4. Мале підприємництво.
Модуль 2. Організаційні засади підприємницької діяльності.
Тема 5. Бізнес-планування в діяльності підприємств.
Тема 6. Ресурсне забезпечення підприємницької діяльності.
Тема 7. Заробітна плата в умовах ринкової економіки.
Тема 8. Собівартість продукції підприємств.
Тема 9. Податки та податкова політика держави.

ПП 13 ОРГАНІЗАЦІЯ І КООПЕРАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета дисципліни: формування знання про закони, що управляють, з одного боку, відносинами економічної власності між різними суб'єктами підприємницької діяльності

та найманими працівниками, а з іншого – діями підприємців у процесі вибору ресурсів для виробництва, обміну, розподілу та споживання товарів і послуг. Під час вивчення дисципліни ставиться за мету сформуванню у студента розуміння кооперативної ідентичності, осмислення того, як працює кооператив та яке його місце у сучасному суспільстві.

Завдання: засвоїти знання із питань організації та функціонування підприємницької діяльності; вивчити витoki кооперації та вплив кооперативної ідентичності на завдання менеджера; засвоїти значення кооперативів, кооперативні принципи та цінності; проаналізувати переваги кооперативів в порівнянні з іншими формами господарювання на основі розгляду існуючих тенденцій в глобальних та локальних соціально-економічних системах.

Предмет: закони та закономірності здійснення підприємницької діяльності на засадах коопераційних зв'язків.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях з «Політекономії», «Економіки підприємства», «Логістика», «Маркетинг», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» та інші.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: предмет, завдання та зміст дисципліни; теоретико-методологічні, організаційно-економічні засади кооперативної діяльності; історію становлення, розвиток і закономірності послідовних трансформацій кооперативного руху в світі та в Україні; суть кооперативних цінностей та принципів, затверджених Міжнародним кооперативним альянсом; види кооперативів; особливості управління сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами, відмінність управління в кооперативних формуваннях від управління іншими формами ведення господарської діяльності; об'єктивні та суб'єктивні потреби в розвитку кооперації в Україні й особливості освоєння курсу; • основи процесу створення та ліквідації кооперативів; основні документи кооперативу – Статут та Правила ВГД; вимоги, що висуваються до членів (дійсних, асоційованих, потенційних) кооперативів, до управлінців кооперативу, Загальних зборів; засади державної підтримки та Закони України «Про кооперацію» та «Про сільськогосподарську кооперацію»

Вміти: застосовувати знання основ кооперації і механізмів впровадження їх в практику; сформуванню та організувати роботу ініціативної групи по створенню кооперативу; визначити, які ресурси необхідні для забезпечення діяльності майбутнього кооперативу; оцінити можливості майбутнього або існуючого кооперативу; застосовувати знання з маркетингу, стратегічного управління членами кооперативу, фінансами тощо для ведення ефективної діяльності кооперативу; управляти розробкою стратегії та політики організації; координувати діяльність кооперативу для задоволення потреб його;

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Економічна сутність підприємницької діяльності

Тема 2. Правова основа підприємництва

Тема 3. Організаційні аспекти бізнесу

Тема 4. Формування підприємницького капіталу

Тема 5. Планування виробничо-господарської діяльності суб'єктів підприємництва

Тема 6. Маржинальний аналіз діяльності підприємства

Тема 7. Планування технічного розвитку та підвищення ефективності виробництва підприємства

Тема 8. Державна політика у сфері сільськогосподарської кооперації в зарубіжних країнах та в Україні.

Тема 1. Планування доходів, витрат та собівартості продукції підприємства

Тема 2. Аналіз беззбитковості підприємства

Тема 3. Податкова система підприємства

Тема 4. Інвестиційна політика підприємства
Тема 5. Бізнес-план підприємства
Тема 6. Типологія кооперативів.
Тема 7. Розвиток менеджменту в кооперативах.

ІІІ 14 ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ **(АНГЛ. МОВА)**

Мета дисципліни: сформувати знання щодо теоретичних основ та методології інноваційної діяльності підприємств та суспільства в цілому; навчити самостійно вирішувати інноваційні завдання – від прогнозування можливих нововведень до їхнього комерційного використання у підприємницьких структурах; сприяти усвідомленню принципів формування і реалізації державної інноваційної політики, особливостей організаційної діяльності в регіонах, а також освоєнню основних напрямів вдосконалення інноваційної діяльності на мікро- та макrorівнях.

Завдання: з'ясувати роль інновацій та інноваційної діяльності для суспільства, розкрити її головне завдання і понятійний апарат; розглянути суть інноваційної політики підприємств, сучасні організаційні форми реалізації інновацій та систему управління інноваційними процесами; ознайомитися з методикою комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємств; висвітлити основні проблеми щодо фінансування інноваційних процесів та державного регулювання інноваційної діяльності та визначити шляхи їх вирішення.

Предмет: процеси, в ході яких наукова ідея доводиться до стадії практичного використання і починає давати економічний ефект, тобто набуває економічного змісту, а його результат (нововведення) доведене до стадії комерційного використання і одержання ознак ринку.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на теоретичних знаннях з «Політекономії», «Економіки підприємства» та є базовою для дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства», що викладається як магістерський курс.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність, об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності; етапи, стадії і моделі інноваційного процесу; класифікацію інновацій; генезис інноваційно-підприємницьких теорій; умови виникнення попиту на інновації; види попиту на інновацію і чинники, що впливають на нього. сутність і завдання інноваційної політики підприємства, принципи її формування; складові інноваційної політики підприємства; теоретичні основи управління інноваційними процесами; організаційні форми реалізації інновацій сутність та зміст моніторингу інновацій; джерела інноваційних можливостей; принципи оцінки і показники ефективності інноваційної діяльності; завдання системи фінансування інноваційної діяльності, види і джерела фінансування інноваційної діяльності; сутність фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом; форми та особливості лізингового фінансування; сутність і завдання державної інноваційної політики; методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.

Вміти: проводити моніторинг інновацій і формувати інноваційну політику фірми; визначати основні показники економічної ефективності інноваційних проектів; проводити оцінку економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат, оцінку ефективності придбання і продажу ліцензій та оцінку соціальної ефективності інноваційної діяльності; здійснювати оцінку інноваційного потенціалу підприємства; розраховувати показники технічного рівня підприємства; визначати для конкретного підприємства стратегію інноваційної діяльності;

визначати перспективні джерела фінансування інноваційних проектів та економічний ефект від їх впровадження.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів.

Тема 2. Класифікація та життєвий цикл інновацій.

Тема 3. Інновації: становлення та сучасні тенденції розвитку.

Тема 4. Особливості створення інновацій і формування попиту на них.

Тема 5. Інноваційна політика підприємства.

Тема 6. Інноваційний потенціал підприємства, методика його оцінки.

Тема 7. Оновлення техніко – технологічної бази підприємства.

Тема 8. Система управління інноваційними процесами.

Тема 9. Стратегічне та оперативне управління інноваційними процесами.

Тема 10. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності.

Тема 12. Моніторинг інновацій.

Тема 13. Принципи оцінки і показники ефективності інноваційної діяльності.

Тема 14. Основні показники економічної ефективності інноваційних проектів.

Тема 15. Оцінка економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат.

Тема 16. Теоретичні аспекти фінансування інноваційних процесів.

Тема 17. Сучасні методи фінансування інноваційної діяльності та інноваційних проектів.

Тема 18. Державне регулювання інноваційної діяльності.

III 15 ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ

Мета дисципліни: формування системи спеціальних теоретичних знань щодо методології аналізу проектних рішень, розробки та обґрунтування проектів для задоволення суспільних та особистих потреб в умовах обмеженості ресурсів; набуття навичок щодо визначення доцільності впровадження проекту.

Завдання: вивчити основні концепції, поняття, методи і підходи, які використовуються у світовій практиці при аналізі проектних рішень; набути навичок використання інструментарію проектного аналізу, оволодіти процедурами аналізу, порівняння та обґрунтування вибору проектів, оцінювання проектів щодо маркетингової технології, екологічної, соціальної та інституціональної життєздатності, фінансової та економічної привабливості.

Предмет: теоретичні і практичні проблеми управління проектами, методологією проектного менеджменту,

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на теоретичних знаннях з «Політекономії», «Економіки підприємства» та є базовою для дисципліни «Управління проектами».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні поняття проектного аналізу, відмінності проекту від плану чи програми, розрізняти зовнішнє та внутрішнє середовище проекту, знати основні властивості проекту, поняття життєвого циклу проекту та його основні фази; концептуальні основи аналізу інвестиційних проектів, визначати цінність грошей у часі, знати визначення грошового потоку, стандартні формальні та неформальні критерії прийняття рішень, динамічний аналіз беззбитковості; принципи проведення маркетингового аналізу, технічного аналізу, знати оцінку і процес прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності, основні поняття екологічного аналізу, інституційного аналізу; основні поняття та визначення економічного та фінансового аналізу, соціального аналізу.

Вміти: проводити аналіз проектів з використанням різних видів аналізу, визначати життєздатність та доцільність проекту, розраховувати показники економічної та фінансової ефективності, розраховувати економічні показники, аналізувати інвестиційний проект і його життєвий цикл, визначати грошові потоки, розраховувати цінність грошей у часі, робити динамічний аналіз беззбитковості, розраховувати грошові потоки, визначати формальні та неформальні критерії прийняття рішень; розраховувати основні показники і робити маркетинговий аналіз, технічний аналіз, екологічний аналіз, інституційний аналіз, економічний та фінансовий аналіз, соціальний аналіз, проводити оцінку і приймати рішення в умовах ризику і невизначеності.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Введення до проектного аналізу. Концепція проекту

Тема 2. Життєвий цикл проекту

Тема 3. Концептуальні основи аналізу інвестиційних проектів

Тема 4. Цінність грошей у часі

Тема 5. Грошовий потік

Тема 6. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень

Тема 7. Динамічний аналіз беззбитковості

Тема 8. Оцінка й прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності

Тема 9. Маркетинговий аналіз

Тема 10. Технічний аналіз

Тема 11. Інституційний аналіз

Тема 12. Екологічний аналіз

Тема 13. Соціальний аналіз

Тема 14. Економічний та фінансовий аналіз

ІІІ 16 ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ І ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ

Мета: формування знань і навичок з технологією прийняття рішень, основами сучасної економічної ризикології та на основі набутої систематизованої інформації сформуванню комплексної системи знань і практичних навичок щодо обґрунтування господарських рішень із різним ступенем невизначеності та ризику.

Завдання: засвоєння основних принципів обґрунтування різних видів господарських рішень; усвідомлення, що економічні процеси зазнають впливу некерованих чинників та відбуваються в умовах невизначеності, конфліктності, принципової неможливості здійснення точних економічних прогнозів, необхідних для прийняття економічних рішень; вивчення методологічних підходів щодо аналізу ризику та управління ним; оволодіння навичками самостійно здійснювати аналіз, ідентифікацію та оцінювання ризику, використовуючи комп'ютерну техніку та програмно-математичні комплекси; аналіз реальної ситуації, яка склалась у певній галузі, та розробка заходів на перспективу.

Предмет: є господарські рішення та пов'язані з ними ризики на підприємстві.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Макроекономіка", "Мікроекономіка", "Економіка підприємства", "Менеджмент", "Економічний аналіз", "Оптимізаційні методи та моделі", "Економетрика", "Статистика". У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Управління проектами", "Економічне управління підприємством", "Управління стратегічними змінами", "Обґрунтування та експертиза бізнес-проектів".

вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: понятійний та категорійний апарат щодо обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків на підприємстві; економічну сутність та основні види господарських рішень; основні принципи та підходи до обґрунтування господарських рішень у різних умовах функціонування підприємства (визначеності, невизначеності, ризику); критерії якості та ефективності обґрунтування господарських рішень; технологію розробки та прийняття оптимальних господарських рішень; сучасні економіко-математичні методи та моделі обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків; природу виникнення невизначеності та ризиків, їх різновиди і вплив на якість господарських рішень; теоретичні аспекти ризик-менеджменту; напрями регулювання та методи зниження підприємницьких ризиків;

Вміти: проводити ідентифікацію та аналіз ключових проблем на підприємстві; обґрунтовано визначати оптимальні форми подання та реалізації господарських рішень; оцінювати рівень ризику підприємницької діяльності з використанням економіко-математичних методів; проводити прогнозування та аналіз господарських рішень; застосовувати економіко-математичні методи та моделі в процесі розробки і прийняття господарських рішень; здійснювати обґрунтований вибір оптимального господарського рішення на підставі критеріїв в умовах визначеності, невизначеності та ризиків; здійснювати комплексне оцінювання підприємницьких ризиків із застосуванням сучасних програмних засобів.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Сутнісна характеристика господарських рішень.

Тема 2. Технологія прийняття рішень господарської діяльності.

Тема 3. Методичні основи підготовки господарських рішень.

Тема 4. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання їх ефективності.

Тема 5. Підприємницькі ризики та їх вплив на прийняття господарських рішень.

Тема 6. Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності.

Тема 7. Прийняття рішень у конфліктних ситуаціях

Тема 8. Обґрунтування фінансових та інвестиційних рішень за умов ризику

Тема 9. Оцінювання ризиків та основні положення ризик- менеджменту.

ІІІ 17 ПОТЕНЦІАЛ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Метою дисципліни є надання знань про закономірності, принципи й особливості забезпечення конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Завданням є вивчення новітніх методів і засобів ефективного формування потенціалу підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності в сучасних умовах господарювання; набуття практичних навичок оціночної діяльності як необхідної складової раціонального управління розвитком потенціалу підприємства.

Предметом дисципліни є процеси і методи формування та оцінювання потенціалу підприємства.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна вивчається на базі таких дисциплін, як: "Політекономія", "Бухгалтерський облік", "Статистика", «Економіка підприємства»ю.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: понятійний апарат дисципліни; структуру потенціалу підприємства; процес формування потенціалу підприємства; методика забезпечення та оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства; теоретичні основи та методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства в цілому та окремих його складових.

Вміти: аналізувати та використовувати нормативно-правові документи з питань оцінки вартості підприємства та його складових; планувати заходи щодо формування потенціалу підприємства; систематизувати фактори, що визначають величину потенціалу

підприємства; вибирати методи оцінки потенціалу та його складових; оцінювати стан конкурентоспроможності потенціалу підприємства; узагальнювати та аналізувати результати оцінки потенціалу підприємства; приймати рішення щодо формування та підвищення рівня потенціалу підприємства.

Зміст дисципліни за темами

Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства.

Тема 2. Формування потенціалу підприємства.

Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства.

Тема 4. Теоретичні основи оцінювання потенціалу підприємства.

Тема 5. Методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства..

Тема 6. Оцінювання вартості земельної ділянки, будівель і споруд.

Тема 7. Визначення вартості машин і обладнання.

Тема 8. Нематеріальні активи та методи їх оцінювання.

Тема 9. Трудовий потенціал підприємства та його оцінювання.

Тема 10. Оцінювання вартості бізнесу.

Тема 11. Прикладні аспекти оцінювання потенціалу підприємства.

ПП 18 ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Мета дисципліни: формування у студентів системи необхідних теоретичних знань і практичних навичок по проведенню планової і контрольно-аналітичної роботи на підприємствах різних організаційно-правових форм і форм власності в умовах ринку.

Завдання: засвоєння студентами основних принципів і методів планування виробничо-господарської діяльності; придбання практичних навичок по розробці поточних, оперативно-календарних і стратегічних планів підприємства; придбання знань по організації планування на підприємстві, а також здійсненню контрольно-аналітичної роботи.

Предмет: процес планування і контролю діяльності підприємства.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях з таких дисциплін як «Економіка підприємства», «Економіка праці та соціально-трудова відносини та пов'язана з дисципліною «Економічна діагностика» та іншими дисциплінами професійної підготовки бакалаврів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знать: основні поняття і складові системи планування і контролю на підприємстві; види і зміст планів підприємства, методики їх розробки і твердження; принципи організації планування і контролю, зміст контрольно-аналітичної роботи і методики аналізу виконання планів; основні принципи і зміст бізнес-плану.

Вміти: застосовувати в завданнях планування діяльності підприємств різні методи планування; розробляти план об'ємів реалізації, поточні плани виробництва; визначати планову потребу виробництва в ресурсах і матеріально-технічних засобах; планувати потребу в персоналі і фонд оплати праці; планувати витрати виробництва і собівартість продукції; розробляти фінансовий план підприємства; застосовувати сучасні методи і інструменти стратегічного планування для перспективного планування розвитку підприємства; складати бізнес-план інвестиційного проекту; здійснювати аналітичні розрахунки за оцінкою виконання планів.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Суть і методологія планування і контролю.

Тема 2. Зміст і організація планування і контролю на підприємстві.

Тема3.Планування об'ємів реалізації.

Тема4.Планування виробництва продукції і виробничої інфраструктури.

Тема5.Планування персоналу і оплати праці.

Тема6.Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва.

Тема 7. Оперативно-календарне планування і контроль на підприємстві.

Тема8.Планування витрат підприємства.

Тема9.Фінансове планування і контроль на підприємстві.

Тема10.Стратегічне планування на підприємстві.

Тема11.Планування інноваційної і інвестиційної діяльності на підприємстві.

Тема12. Бізнес-планування.

ПП 19 БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Мета дисципліни : формування знань та вмінь студентів щодо організації діяльності підприємств на біржовому аграрному ринку.

Завдання: оволодіння теоретичними й методичними основами біржової діяльності; визначення видів бірж та механізму їх функціонування; навчитися здійснювати біржові операції та визначати їх ефективність.

Предмет: є закономірності організації біржової діяльності.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях з таких дисциплін як «Політекономія», «Економіка підприємства», «Економіка праці та соціально-трудова відносини та пов'язана з дисципліною «Соціальний розвиток підприємства» та іншими дисциплінами професійної підготовки бакалаврів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність біржової діяльності; нормативно-правову базу та систему регулювання біржової діяльності; принципи організаційної діяльності бірж та механізм їх функціонування; особливості організації брокерської діяльності; технологію здійснення біржових операцій; механізм біржової торгівлі.

Вміти: організувати збут сільськогосподарської продукції через товарні біржі; вільно користуватись біржовою інформацією; підготувати пакет документів необхідних для участі у біржових торгах; здійснювати біржові операції та визначати їх ефективність; оформляти та реєструвати біржові контракти, контролювати процедуру їх виконання.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.

Тема 2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.

Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.

Тема 4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку.

Тема 5. Біржові товари та їх види.

Тема 6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж.

- Тема 7. Організація і технологія біржової торгівлі.
Тема 8. Організація брокерської діяльності.
Тема 9. Біржові угоди та їх види.
Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі.

АНОТАЦІЇ ДИСЦИПЛІН НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ (варіативна частина ОП)

Дисципліни гуманітарної підготовки

ВГСП 1 ФАХОВА ІНОЗЕМНА МОВА

Мета дисципліни: формування необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах; вдосконалення вмінь та навичок читання, перекладу, письма; вироблення навичок читання та реферування професійної інформації, ведення бесіди з професійної тематики, ділового листування.

Завдання: поглибити у студентів комунікативну компетенцію, а саме використання навичок, умінь та знань з англійської мови у процесі ділового спілкування з представниками інших країн з різноманітних професійних питань, пов'язаних із управлінською діяльністю, бізнесом і ринком праці в галузі сільського господарства, підготовки до участі у міжнародних конференціях, проектах та дискусіях, а також проведення презентацій, письмового обміну діловою інформацією (офіційні та неофіційні листи, резюме різні види науково-дослідних статей і звітів), сприяючи, таким чином, різнобічному розвитку особистості студента та його соціалізації в англійськомовному суспільстві.

Предмет:обсяг лексики та граматики іноземної мови, що дає можливість здійснювати професійне спілкування та одержати необхідну професійну інформацію з іноземних видань.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна «Англійська мова» займає вихідне місце у структурно-логічній схемі і спирається на загальноосвітній курс вивчення іноземної мови.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: особливості англійської орфографії та основних правил граматики; вимоги до оформлення та складання ділової документації; правила усного ділового спілкування; основні вимоги до культури мовлення.

Вміти: грамотно спілкуватися в межах усного ділового мовлення; вести переговори та презентації згідно вимог ділового мовлення; читати тексти фахового і загального характеру англійською мовою і перекладати їх; укладати та редагувати листи, звіти та ін., точно виражаючи зміст;складати необхідні види документів;користуватися необхідною літературою;заповнювати документацію.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Світова економіка. Економічна стабільність та зростання
- Тема 2. Безробіття та інфляція як фактори дестабілізації економіки
- Тема 3. Інтеграція України у світовий економічний простір
- Тема 4. Економіка як наука. Економічна діяльність людей
- Тема 5. Фактори виробництва. Економічні системи
- Тема 6. Форми власності в бізнесі. Некомерційні організації. Роль уряду в процесі виробництва та споживанні
- Тема 7. Економічна класифікація ринків. Типи ринків
- Тема 8. Попит і пропозиція. Закон попиту. Теорія виробництва

ВГСП 2 ПРАВОЗНАВСТВО

Мета дисципліни: формування у студентів спеціальних знань про сутність держави і права, про основи конституційного ладу України, базові законодавчі положення за такими галузями права як конституційне, цивільне, трудове, сімейне, кримінальне, адміністративне, господарське, фінансове право, а також з основ судової системи, правоохоронної діяльності та інших галузей права.

Завдання: опанувати необхідний мінімум правових знань про основоположні відомості з теорії держави і права, основи цивільного, трудового, сімейного, адміністративного та кримінального права; набути вмінь орієнтуватися в чинному законодавстві, аналізувати зміст нормативних актів, застосовувати теоретичні знання та принципи нормативних актів у практичному житті; набути навичок щодо роботи з нормативно-правовими актами, правильного користування юридичною термінологією, правильного застосування правових норм у виробничо-службовій діяльності.

Предмет: положення теорії права та держави, відповідних галузей права.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна спирається на знання з «Політології», «Історії України та української культури». У професійному плані вивчення курсу «Правознавство» поширює положення правового регулювання в сфері виробничих відносин.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні положення теорії держави та права, конституційних засад української держави та методів державного управління, головних інститутів адміністративного, цивільного, трудового, сімейного та інших галузей українського права; правові основи діяльності Української держави і органів місцевого самоврядування, визначити компетенцію органів державної влади і місцевого самоврядування; поняття, предмет, метод інститутів вітчизняного права, а також їх місце і роль у системі національного права України; законодавчі та інші нормативно-правові акти, що визначають правові основи конкретних правових інститутів. основні проблеми правозастосовчої (судової) практики застосування правових норм, що регулюють різноманітні сфери суспільних відносин.

Вміти: вирішувати завдання з основ цивільного, сімейного, трудового, адміністративного та кримінального законодавства; застосовувати на практиці норми різних галузей права; реалізовувати суб'єктивні права і юридичні обов'язки; володіти навичками роботи з текстами нормативно-правових актів, зокрема, Цивільного кодексу України, Сімейного кодексу України, Кодексу Законів України про працю, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального Кодексу України, з метою правильного аналізу правопорушень, а також реалізації своїх суб'єктивних прав та юридичних обов'язків.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Загальна характеристика держави

Тема 2. Загальна характеристика права

Тема 3. Основи конституційного права

Тема 4. Основи адміністративного права

Тема 5. Загальні положення цивільного права

Тема 6. Основи сімейного права

Тема 7. Загальні положення трудового права

Тема 8. Основи господарського права

Тема 9. Основи фінансового права

Тема 10. Загальні положення кримінального права Судова система Україн

Тема 11. Правоохоронні органи

ВГСП 2 ПРАВА ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Мета дисципліни: полягає в усвідомленні студентами основних загроз і можливостей для реалізації прав людини в сучасному інформаційному суспільстві, а також у розвитку вмінь реагувати на ці виклики

Завдання: знати основні теорії, історію закріплення, зміст основоположних прав людини; - розуміти значення прав людини в розвинутому суспільстві; знати зміст основних теорій та правових джерел, які стосуються реагування публічної влади та громадянського суспільства на новітні виклики, зумовлені розвитком технологій; усвідомлювати загрози та знати способи забезпечення прав людини, передусім інформаційних, у нових умовах; вміти формувати адекватну поведінку, спрямовану на мінімізацію загроз для власних прав та прав інших людей; вміти визначати втручання у інформаційні права людини та здійснювати правозахисну діяльність у цій сфері; вміти враховувати цінності прав людини у практичній та дослідницькій діяльності.

Предмет: положення теорії права та держави, відповідних галузей права.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна спирається на знання з «Політології», «Історії України та української культури».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сутність основних понять інформаційного права ("інформаційне право", "інформаційні права та свободи", "інформаційне суспільство", "інформаційне законодавство", "інформаційні ресурси", "інформаційна безпека", "інформаційно-правове забезпечення", "інформаційні послуги" та ін.); способи забезпечення реалізації та захисту інформаційного законодавства; засоби вдосконалення інформаційних норм; інформаційне законодавство зарубіжних країн; чинне інформаційне законодавство, практику його застосування; свої інформаційні права та свободи.

Вміти: використовувати норми та принципи національного і міжнародного права стосовно сфери інформаційних відносин; здійснювати юридичне забезпечення інформаційної діяльності; надавати інформаційні послуги; розвивати своє юридичне мислення.

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Основи теорії прав людини
- Тема 2. Інформаційне суспільство і права людини
- Тема 3. Свобода вираження поглядів
- Тема 4. Свобода вираження поглядів
- Тема 5. Нові виміри права на приватність
- Тема 6. Право на анонімність
- Тема 7. Персоналізація в Інтернеті та права людини
- Тема 8. Право бути забутим

ВГСП 3 СОЦІОЛОГІЯ

Мета дисципліни: формування у студентів уміння використовувати соціологічний підхід як важливий засіб і дійовий інструмент аналізу складних соціальних проблем у всіх сферах життя, а головне – в діяльності виробничих організацій.

Завдання: розвиток у студентів соціологічного мислення і соціологічної уяви; надання їм допомоги в розумінні сутності змісту соціологічних явищ і процесів, що відбуваються в сучасному ринковому суспільстві; формування у студентів навичок ефективно приймати і реалізовувати рішення, спрямовані на оптимальне функціонування і подальший розвиток виробничих організацій, як соціальних об'єктів, в умовах ринку.

Предмет: теоретичні концепції соціології, практичні навички проведення соціологічних досліджень з актуальних проблем сучасного життя людини в суспільстві.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна є базовою для вивчення дисциплін циклу гуманітарної підготовки: «Філософія», «Політологія» та дисциплін загально-професійної підготовки: «Менеджмент», «Маркетинг» тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: знати історію формування предмету соціології, його специфіку та відмінність від предмету інших дисциплін; знати основні функції соціології, головну мету застосування соціологічного знання; розуміти природу утворення соціальних груп, знати їх класифікацію; знати основні механізми соціальної регуляції поведінки особистості: суспільні ідеали, цінності, норми; засвоїти визначення категорії «соціальний процес», виділення основних видів процесів: диференціації, інтеграції, мобільності, соціального конфлікту.

Вміти: охарактеризувати соціологічний підхід до культури, освіти праці та управління; пояснювати появу феномену особистості, чинники, що сприяють формуванню особистості, механізми соціалізації; застосувати інструменти та механізми соціологічного аналізу спеціальних та галузевих соціологій для вирішення складних соціальних проблем у всіх сферах своєї життєдіяльності; діагностувати соціальну реальність за допомогою соціологічного інструментарію для формування активної соціальної поведінки на підприємстві (відділі, робочому місці тощо) та активної життєвої стратегії загалом; аналізувати конкретні процеси, особливо, зміни міграційних потоків, формування нових економічних та політичних структур, зміни в системі цінностей та інше.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Соціологія як наукова дисципліна. Специфіка предметного поля.

Тема 2. Особливості становлення та розвитку соціологічної науки.

Тема 3. Суспільство як соціальна система. Основні структурні елементи та підсистеми суспільства.

Тема 4. Культура як особлива підсистема суспільства.

Тема 5. Особистість як базовий елемент суспільства.

Тема 1. Соціологія економіки, праці, управління та організацій.

Тема 2. Соціологія права, політики, громадської думки, виборчого процесу.

Тема 3. Соціологія сім'ї, шлюбу, виховання, релігії, освіти, молоді.

Тема 4. Соціологія девіантної поведінки, конфлікту, соціальних змін.

Тема 5. Соціологія професій, кар'єри та способу життя.

ВГСП 3 ПОЛІТОЛОГІЯ

Мета дисципліни: формування системи знань з питань сучасної політичної системи суспільства, політичної свідомості і демократичної політичної культури, необхідних навичок політичної діяльності; вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політологічного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.

Завдання: оволодіти теоретичними знаннями та необхідними практичними навичками, які необхідні для розуміння сутності тих політичних процесів, які відбуваються в суспільстві, набуття політичної культури та обрання зрілої громадянської позиції щодо радикальних змін у нашому суспільстві.

Предмет: політичні закономірності розвитку суспільства, закони і принципи формування, функціонування та розвитку, а також механізми дії політичних систем,

форми прояву цих закономірностей і механізмів в діяльності особи, соціальних спільностей, класів і націй, народів і держав.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дана дисципліна пов'язана з на вивченням філософії, історії України та історії української культури, соціології, психології та інших дисциплін.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: об'єкт, предмет і метод політології, володіти її понятійно-категоріальним апаратом; світові і українські політологічні школи, концепції і доктрини; політичні феномени і цінності: політична діяльність, політичний процес, політична влада, політична система і політичний режим, політичний конфлікт, політичні еліти і політичне лідерство, політична свідомість і політична культура, демократія, консенсус, громадянське суспільство, світовий політичний процес; суть і функції держави в політичній системі суспільства; основні політичні партії, громадські організації і рухи.

Вміти: визначати основні параметри політичного життя суспільства, тип та форму держави, тип політичного режиму, тип партійної системи, розмір політичного відчуження, тип політичної системи; давати об'єктивну оцінку основних напрямків політичного життя та обґрунтувати її, виражати власне ставлення до подій та явищ політичного життя; аналізувати особливості політичних процесів, які відбуваються в суспільстві.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Сутність і роль політики та політології як науки в житті суспільства.

Тема 2. Політична діяльність і влада.

Тема 3. Історія світової політичної думки.

Тема 4. Становлення та розвиток політичної думки в Україні.

Тема 5. Сучасні ідейно-політичні течії.

Тема 6. Політична система суспільства

Тема 7. Економічна і соціальна політика

Тема 8. Політика та етнонаціональні відносини

Тема 9. Особистість і політика. Політичне лідерство.

Тема 10. Політична культура.

Тема 11. Світовий політичний процес.

ВГСП 4 ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Мета дисципліни: вивчення загальних закономірностей, механізмів становлення та розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та утворень.

Завдання: сформулювати систему теоретико-методологічних знань із проблем психологічної науки і практики, пізнання структурних елементів психіки - психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів і утворень на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі фахової діяльності майбутнього спеціаліста.

Предмет: принципи і закономірності функціонування психіки і проявів особистості.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна пов'язана з іншими дисциплінами професійної підготовки, зокрема «Менеджмент», «Маркетинг», які вивчають вплив психіки особистості на прийняття управлінських рішень.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: визначити особливості становлення психології, її завдання, основні методи, галузі, напрямки; розкрити природу психіки, її розвиток, рівні та форми вияву

психіки; охарактеризувати природу людської особистості та її структуру, індивідуально-психологічні властивості особистості; окреслити особливості спілкування та взаємодії з людьми; визначити види та структуру діяльності; назвати психологічні особливості економічної поведінки, ставлення до грошей, підприємницької діяльності та поведінки споживача; уявляти природу конфлікту, елементи його структури, динаміку та підходи до їх розв'язання; мати уявлення про використання переговорів та посередництва у вирішенні конфліктів; мати елементарні знання про соціально-психологічний супровід.

Вміти: визначати причини і особливості виникнення конфліктів; розробляти технології соціально-психологічний супроводу; виявляти конфліктних особистостей і використовувати оптимальні способи ефективною безконфліктною взаємодії з ними; розробляти програми корекції особистісних властивостей; аналізувати економічні процеси з точки зору психології, використовуючи психологічні знання для оптимізації фінансово-економічних процесів.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Психологія як наука. Предмет і методи психології.

Тема 2. Психіка та її розвиток. Рівні психіки.

Тема 3. Форми вияву психіки. Психічні процеси.

Тема 4. Емоційно-вольова сфера особистості.

Тема 5. Структура особистості. Розвиток особистості та Я-концепція.

Тема 6. Індивідуально-психологічні властивості особистості.

Тема 7. Спілкування та міжособистісні стосунки.

Тема 8. Особистість і колектив.

Тема 9. Діяльність як форма активності особистості. Професійна діяльність.

Тема 10. Психологія економічної поведінки.

Тема 11. Психологічні особливості ставлення до грошей. Психологія споживача.

Тема 12. Психологія підприємництва.

Тема 13. Конфліктологія як наука. Загальна характеристика конфлікту.

Тема 14. Структура та динаміка конфлікту.

Тема 15. Управління конфліктами.

Тема 16. Переговори та посередництво у вирішенні конфліктів.

Тема 17. Соціально-психологічний супровід.

ВГСП 4 ПРИКЛАДНА ПСИХОЛОГІЯ

Мета дисципліни: вивчення загальних закономірностей, механізмів становлення та розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та утворень.

Завдання: сформулювати систему теоретико-методологічних знань із проблем психологічної науки і практики, пізнання структурних елементів психіки - психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів і утворень на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі фахової діяльності майбутнього спеціаліста.

Предмет: принципи і закономірності функціонування психіки і проявів особистості.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна пов'язана з іншими дисциплінами професійної підготовки, зокрема «Менеджмент», «Маркетинг», які вивчають вплив психіки особистості на прийняття управлінських рішень.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: визначити особливості становлення психології, її завдання, основні методи, галузі, напрямки; розкрити природу психіки, її розвиток, рівні та форми вияву психіки; охарактеризувати природу людської особистості та її структуру, індивідуально-

психологічні властивості особистості; окреслити особливості спілкування та взаємодії з людьми; визначити види та структуру діяльності; назвати психологічні особливості економічної поведінки, ставлення до грошей, підприємницької діяльності та поведінки споживача; уявляти природу конфлікту, елементи його структури, динаміку та підходи до їх розв'язання; мати уявлення про використання переговорів та посередництва у вирішенні конфліктів; мати елементарні знання про соціально-психологічний супровід.

Вміти: визначати причини і особливості виникнення конфліктів; розробляти технології соціально-психологічний супроводу; виявляти конфліктних особистостей і використовувати оптимальні способи ефективною безконфліктною взаємодії з ними; розробляти програми корекції особистісних властивостей; аналізувати економічні процеси з точки зору психології, використовуючи психологічні знання для оптимізації фінансово-економічних процесів.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Визначення прикладної психології ..

тема2. Проблема методології і принципів прикладної психології

тема3. Обґрунтування категорійно-поняттєвого апарату прикладної психології

ВГСП 6 ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Метою дисципліни є формування у студентів системи правових знань, невід'ємно пов'язаних з управлінською діяльністю; засвоєння теоретичних знань та практичних навичок, пов'язаних із правовим регулюванням господарської діяльності, правовим статусом суб'єктів господарювання та органів державної влади.

Завдання: формування уявлень про предмет господарського права (сприйняття та нагромадження інформації; збагачення знань з господарського права); формування господарсько-правових понять (збагачення словника господарсько-правових термінів; оволодіння прийомами групування, класифікації й узагальнення знань у предметах і явищах господарського права); оперування господарсько-правовими знаннями, уміннями і поняттями в практичній діяльності (навчання застосуванню теоретичних господарсько-правових знань у самостійній практичній діяльності; навчання застосуванню теоретичних господарсько-правових знань у самостійній науково-практичній діяльності).

Предмет: є вивчення правових засад господарської діяльності сприятиме формуванню у майбутніх спеціалістів навичок використання отриманих знань у практичній діяльності та дасть змогу вирішити завдання стосовно юридичної підготовки фахівців із господарського права.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна тісно пов'язана з «Макроекономікою», «Державним та регіональним управлінням» та іншими дисциплінами професійної підготовки.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: понятійний апарат, що застосовується у господарському праві; поняття, види, та функції господарювання; поняття, методи та систему господарського права як галузі законодавства; порядок створення та реєстрації суб'єктів підприємництва; види суб'єктів господарської діяльності;

Вміти: аналізувати норми господарського права; здійснювати їх пошук та систематизацію; вирішувати проблемні завдання; складати проекти локальних актів у сфері господарської діяльності; виявляти ознаки порушення господарського законодавства; консультувати з питань господарської діяльності; вести договірну та претензійну роботу.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Поняття господарської діяльності.

Тема 2. Поняття господарського права.

- Тема 3. Господарські правовідносини.
Тема 4. Загальна характеристика суб'єктів господарювання.
Тема 5. Правові засади створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації.
Тема 6. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності.
Тема 7. Правове регулювання патентування господарської діяльності.
Тема 8. Правове регулювання стандартизації та сертифікації.
Тема 9. Правове становище господарських товариств.
Тема 10. Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу.
Тема 11. Правове становище підприємств та їх об'єднань.
Тема 12. Загальна характеристика припинення господарської діяльності.
Тема 13. Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством..
Тема 14. Особливості господарських договорів про виконання робіт.

ВГСП 6 ТРУДОВЕ ПРАВО

Метою дисципліни є полягає в отриманні студентами теоретичних знань у сфері правового регулювання трудових та тісно пов'язаних з ними відносин; набутті практичних навичок застосування правових норм, що регламентують ці відносини; формуванні правосвідомості і правової культури у майбутніх підприємців.

Завдання дисципліни є вивчення студентами основних понять, принципів та інститутів трудового права, визначення напрямків правового регулювання трудових відносин; набуття навичок роботи з нормативними актами, вміння вирішувати практичні ситуації у сфері правового регулювання трудових правовідносин.

Предметом є трудові відносини всіх найманих працівників, що базуються на найманій праці, а також праця працівників подібних до найманих та працівників власників, в частині, що не врегульована спеціальними законодавчими актами.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна тісно пов'язана з «Макроекономікою», «Державним та регіональним управлінням» та іншими дисциплінами професійної підготовки.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні положення Конституції України, Кодексу законів про працю України, рішень Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України з питань застосування трудового законодавства, стан судової практики; предмет, метод, систему і принципи трудового права, зміст його основних інститутів; міст колективного договору й угод, трудового договору; правові механізми регулювання і забезпечення трудових відносин; підстави виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин; -засоби забезпечення, підстави, зміст та види відповідальності за порушення чинного законодавства, колективних угод, колективних договорів передбачені законодавством гарантії, компенсації і пільги працівникам. порядок розгляду спорів, що виникають між суб'єктами трудового права.

Вміти: правильно визначати характер і зміст правовідносин у сфері праці; - точно тлумачити зміст правової норми; - - правильно застосовувати нормативний матеріал до конкретних відносин; - тлумачити чинне трудове законодавство, колективні угоди, колективні договори, трудові договори й контракти; надавати проведеній роботі належної форми (письмове рішення, складання документа тощо); -аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності законодавству. відмежувати відносини, які регулюються трудовим правом від відносин, пов'язаних із працею, але які регулюються, зокрема, цивільним правом. Вивчення норм трудового права сприятиме підвищенню рівня їх обізнаності з основними напрямками та формами соціальної політики

нашої держави, засвоєнню положень законодавства, які регулюють трудові відносини, формуванню в них навичок застосування норм трудового права на практиці. 3

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, метод, система та принципи трудового права

Тема 2. Трудові правовідносини

Тема 3. Трудові правовідносини

Тема 4. Колективні договори та угоди

Тема 5. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування

Тема 6. Міжнародно-правове регулювання праці

Тема 7. Трудовий договір

Тема 8. Час відпочинку

Тема 9. Оплата праці

III 1. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА (АНГЛ. МОВА)

Мета дисципліни: засвоїти механізм функціонування сучасних міжнародних економічних відносин, який формується під впливом міждержавного і наднаціонального регулювання.

Завдання: закріпити й поглибити у студентів, здобуті ними з дисциплін «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка» знання про сутність і форми міжнародних економічних відносин та участь в них суб'єктів господарювання різних країн; виробити бачення закономірностей розвитку сучасних міжнародних економічних відносин, засобів їх регулювання на міждержавному і наднаціональному рівнях; навчити студентів бачити тенденції розвитку світового господарства, інтеграційних процесів та можливості входження у міжнародне економічне середовище господарюючих суб'єктів; розвинути вміння всебічно, критично аналізувати інформацію різноманітних джерел щодо стану і перспектив розвитку міжнародних економічних відносин, а також ролі окремих країн, в тому числі України, в міжнародній економіці; розвивати інтерес до спостереження щодо нових явищ, які виникають у міжнародній економіці.

Предмет: система мікро – та макроекономічних взаємовідносин, що виходять за національні межі в процесі інтернаціоналізації та глобалізації.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях, отриманих в курсі «Політекономія», «Макроекономіка», «Історія економіки та економічної думки» та є базою для дисциплін «Економіка підприємства», «Регіональна економіка», «Державне та регіональне управління», «Інституційна економіка» та інших.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: закономірності становлення міжнародної економіки, її структуру; сутність класичних та альтернативних теорій; сутність, причини та показники міжнародного руху капіталу, робочої сили і технологій; сутність, передумови та етапи розвитку світової валютно-фінансової системи; характеристику міжнародних валютно-фінансових організацій; визначення основних категорій, що характеризують функціонування валютних ринків; основні поняття і структуру платіжного балансу; сутність, передумови та етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції, характеристику основних інтеграційних угруповань країн.

Вміти: виявити визначальні риси світового ринку, світового господарства та міжнародної економіки, пояснити вплив міжнародного поділу праці на розвиток економіки України; пояснити сучасні тенденції міжнародного руху капіталу робочої сили і технологій, а також виявити шляхи залучення до цих процесів економіки України, проаналізувати позитивні та негативні наслідки міжнародного руху факторів виробництва для різних країн; проаналізувати фактори, що впливають на валютний курс; показати

наслідки можливих варіантів зміни валютного курсу на експортерів та імпортерів; визначити методи зрівноваження платіжного балансу, розрахувати сальдо платіжного балансу і його складових; охарактеризувати критерії участі країни у західноєвропейській інтеграції та умови співробітництва з міжнародними валютно-фінансовими організаціями; визначити шляхи активізації участі економіки України у світогосподарських процесах.

Тема 1. Міжнародна економіка: базові поняття, теорія і господарська практика

Тема 2. Міжнародна торгівля

Тема 3. Міжнародний рух капіталу

Тема 4. Міжнародний рух технологій

Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили

Тема 6. Міжнародна економічна інтеграція

Тема 7. Світова валютно-фінансова система

Тема 8. Платіжний баланс

Тема 9. Міжнародні економічні і фінансові організації

ПП 1. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Мета дисципліни: є отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання. Результатом вивчення дисципліни є формування у студентів цілісної уяви про процеси у сфері ЗЕД; оволодіння культурою сучасного економічного мислення, методологічними підходами щодо аналізу та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності; формування у студентів умінь і практичних навичок використання набутих знань у практиці здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Завдання: надати студентам навчальний матеріал з теорії навчальної дисципліни «Управління зовнішньоекономічною діяльністю» та сформувати основи практичних знань; виробити розуміння суттєвості та специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності в Україні на сучасному етапі; вивчити економічні і організаційні відносини, які складаються між господарюючими суб'єктами різних країн під час проведення зовнішньоекономічної діяльності; вивчити аналіз закономірностей формування різних систем ЗЕД; ознайомити з різними аспектами управління ЗЕД та суті міжнародних операцій; сформувати вміння застосовувати методи й інструментарій управління і організації ЗЕД на українських підприємствах

Предмет: це сукупність закономірностей, умов, принципів, процесів та явищ, що мають місце в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Після вивчення навчальних дисциплін «Фінанси», «Гроші і кредит», «Фінанси підприємств», «Міжнародна економіка», «Державне регулювання економіки», «Податкова система», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародні фінанси», «Податковий менеджмент», «Митний контроль і митне оформлення».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні закономірності розвитку та формування зовнішньоекономічної діяльності; методи, принципи і прийоми дослідження міжнародного середовища; особливості здійснення експортно-імпортних операцій; основні положення укладання зовнішньоекономічного контракту при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; методи та шляхи використання зарубіжного досвіду в сфері зовнішньоекономічної діяльності України тощо.

- **вміти:** застосовувати правила, методи, принципи, “закони” функціонування та організації зовнішньоекономічної діяльності в конкретних ситуаціях, аналізувати й оцінювати факти та події; прогнозувати очікувані результати від здійснення

зовнішньоекономічної діяльності підприємствами, та в цілому країни; аналізувати привабливість й тенденції світового ринку при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; обирати іноземного контрагента за фінансово-економічними показниками діяльності міжнародних фірм; укладати зовнішньоекономічний контракт, ліцензійні угоди, контракт про зустрічні поставки тощо; використовувати досвід передових країн світу при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в підприємствах АПК України тощо.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.

Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.

ІІІ. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Мета дисципліни: формування знань щодо теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки.

Завдання: засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів країни, територіальної і галузевої структури господарського комплексу, наукових засад державної регіональної економічної політики.

Предмет: вивчення законів, закономірностей та принципів територіальної організації виробництва у розрізі регіонів України, ефективності галузей народного господарства.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях, отриманих в курсі «Політекономії» і є базою для дисциплін «Державне та регіональне управління», «Інституційна економіка» тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: теорію сутності чинників регіональної економіки, завдань ефективного використання живої праці, основного капіталу, науково-виробничого потенціалу, природних ресурсів регіонів, територіальної і галузевої структури господарського

комплексу України і її регіонів; концептуальні основи, нові форми розвитку продуктивних сил регіонів України; народногосподарський комплекс України; зовнішньоекономічні зв'язки в забезпеченні розвитку продуктивних сил; економічні закони розвитку регіональної економіки.

Вміти: визначати вплив економічних законів і закономірностей на розвиток та розміщення продуктивних сил. Охарактеризувати демографічний, природно-ресурсний потенціал території. Обґрунтувати за допомогою економічних методів найбільш оптимальний варіант розміщення продуктивних сил, моделювати процеси розвитку економіки регіонів, виконувати відповідні розрахунки оптимального розміщення продуктивних сил, оцінити потенціал та перспективи кожного економічного регіону України, проблеми та перспективи розвитку регіонів.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни «Регіональна економіка»

Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів.

Тема 3. Економічне районування і територіальна організація господарства

Тема 4. Тема: Регіони у системі територіального поділу праці

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики

Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах

Тема 8. Природний та ресурсно-трудова потенціал економіки України

Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем

Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил

Тема 9. Аналіз тенденцій розвитку та коливань.

Тема 10. Індексний метод.

Тема 11. Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти.

ПП2 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Мета дисципліни: формування у студентів системи знань щодо теорії, методів та форм управління екологічною діяльністю, екологізацією відтворювальних процесів (виробництва) на різних ієрархічних рівнях народногосподарської діяльності.

Завдання: вивчення та засвоєння соціально-економічних принципів раціонального природокористування на регіональному та національному рівнях, адекватних ринковому механізму; вивчення механізму управління процесами природокористування та охорони навколишнього середовища, особливостей використання адміністративних, правових, економічних та мотиваційних інструментів регулювання природокористування та ресурсозбереження; вивчення теоретичних та методичних підходів до визначення ефективності природоохоронних заходів; висвітлення загальних економічних, теоретичних і практичних проблем природокористування і реальних можливостей їх вирішення з використанням сучасного економічного інструментарію; вивчення зарубіжного досвіду вирішення проблем природокористування та ресурсозбереження; сприяння подоланню стереотипу технократичного мислення в питаннях охорони довкілля і формування сучасного екологічного світогляду з метою вироблення активної конструктивної позиції і почуття громадянської відповідальності

індивіду за екологічну безпеку теперішнього і майбутніх поколінь людей.

Предмет: дослідження суспільних відносин, щодо використання природних ресурсів, та екологічних, економічних і соціальних наслідків, які виникають у процесі виробництва та відтворення природних ресурсів.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях з «Мікроекономіки», «Економіки підприємства» та пов'язана з дисциплінами «Соціально-економічний розвиток підприємства», «Менеджмент», Основи соціальної економіки» тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні принципи та методи економіки природокористування; сучасні концепції природокористування (в т.ч. екологічно збалансованого розвитку); особливості функціонування господарського (фінансово-економічного) механізму управління природокористуванням в умовах сталого розвитку.

Вміти: використовувати методичні підходи до економічної оцінки природних ресурсів та розрахунку економічного збитку від антропогенної діяльності; визначати економічну ефективність природоохоронної діяльності; застосовувати на практиці економічні методи та фінансово-економічні інструменти охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів; здійснювати свою професійну діяльність у відповідності до принципів сталого розвитку.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет, методи та завдання дисципліни

Тема 2. Наукові основи раціонального природокористування

Тема 3. Закономірності та принципи раціонального природокористування

Тема 4. Природно-ресурсний потенціал території в системі економіки природокористування

Тема 5. Оцінювання земельно-ресурсного потенціалу і проблеми забезпечення його раціонального використання

Тема 6. Еколого-економічні проблеми використання, охорони та відтворення водних ресурсів України

Тема 7. Лісові ресурси, їх використання, відтворення та охорона

Тема 8. Еколого-економічні проблеми охорони атмосферного повітря

Тема 9. Нестандартний погляд на місцевий розвиток та ресурси-економічні особливості розвитку і розміщення галузей сільського господарства

Тема 10. Економічний механізм та планування раціонального природокористування

Тема 11. Екологічний менеджмент і маркетинг

Тема 12. Ефективність природокористування

ППЗ. ОСНОВИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ

Мета дисципліни: є з, одного боку, вивчення методів прийомного контролю якості продукції, методів оцінки і прогнозування якості технічних систем, методів регулювання виробничих процесів і управління якістю продукції, правничого забезпечення управління якістю продукції, основ сертифікації та економічного аналізу браку та якості виробів, а, з іншого боку - придбання навичок користування стандартами, а також особливостями скасування та внесення змін до стандартів.

Завдання: засвоєння основних принципів основ стандартизації, метрології та управління якістю є надання знань з основ метрології та вимірювальної техніки, про виміри фізичних величин, методи та засоби забезпечення їх єдності, засобах досягнення потрібної точності, про похибки вимірювань та опрацювання результатів вимірювання, основні принципи організації стандартизації, управління якістю відповідно до

міжнародних стандартів ISO 9000, структуру системи сертифікації УкрСЕПРО, міжнародне співробітництво України в галузі метрології, стандартизації, сертифікації.

Предмет: є висвітлення сучасних засобів стандартизації та метрології; міжнародної та регіональної співпраці в сферах стандартизації та метрології; приділяється значна увага якості продукції, показникам якості та методам їх оцінювання, технологічному забезпеченню якості та системам управління якістю.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців . Для вивчення дисципліни "Основи стандартизації, метрології і управління якістю" базовими є: математика, теорія ймовірності, політекономія, статистика, економіка торгівлі, організація виробництва і торгівлі, економічне управління підприємством.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: принципи встановлення одиниць фізичних величин; принципи встановлення державних еталонів та зразкових засобів вимірів; розробки теорії, методів та засобів вимірів та контролю; забезпечення єдності вимірів; розробки методів оцінки погрешностей; організацію державної, міжнародної та міждержавної стандартизації; методи прийомного контролю якості продукції і статистичного регулювання виробничих процесів; показники, методи оцінки, прогнозування і управління якістю функціонування технічних складних систем; загальні принципи планування і організації системи управління якістю в нових умовах господарювання, правниче забезпечення; методологічні основи і конкретні методи формування, обґрунтування точності на основі математичного моделювання з урахуванням фізико-технічних зв'язків точності з показниками якості;

Вміти: грамотно використовувати нормативно-технічні документи; робити метрологічну оцінку засобів вимірювань, статистичну обробку результатів методу аналізу; вільно використовувати системи одиниць фізичних величин.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Історія розвитку та загальна характеристика стандартизації. Національна система стандартизації України.

Тема 2. Міжнародне співробітництво у галузі стандартизації.

Тема 3. Технічні регламенти та стандарти.

Тема 4. Порядок розробка, застосування та скасування стандартів в Україні.

Тема 5. Історія розвитку та загальна характеристика метрології. Метрологічна система України.

Тема 6. Міжнародне співробітництво у галузі метрології.

Тема 7. Різновиди, методи та засоби вимірювань.

Тема 8. Основні положення теорій метрології.

Тема 9. Основні поняття якості та її оцінювання.

Тема 10. Сучасні системи управління якістю на підприємстві.

Тема 11. Оцінка відповідності в Україні.

Тема 12. Сертифікація як одна із форм оцінки відповідності.

ІІІ. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Мета дисципліни є формування у майбутніх спеціалістів системних знань з теорії та методології управління якістю та концептуальних основ стандартизації і сертифікації на сучасному підприємстві; принципів побудови та функціонування систем управління якістю на виробництві; вивчення нормативно-правових, організаційних та економічних питань щодо управління якістю.

Завдання дисципліни: оволодіння теоретичними (базовими) знаннями з питань стандартизації і сертифікації систем якості підприємств; засвоєння понятійного ряду якості та системи номенклатури показників якості продукції; опанування принципів

загального управління якістю в Україні в гармонізації з міжнародними; формування практичних навичок застосування методів оцінки якості на різних етапах виробництва; застосування статистичних методів контролю якості та інструментів управління якістю при виробництві або наданні послуг; практичне використання аналізу витрат на якість.

Предмет: є створення і впровадження систем якості відповідно до міжнародних стандартів серії ISO 9000 для забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної продукції.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Курс тісно пов'язаний із дисциплінами «Управління проектами», «Менеджмент організацій» та «Корпоративне управління».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: сучасні знання передумов формування і розвитку системи управління якістю; - базові знання взаємозв'язку якості товарів з успіхом та ефективністю розвитку національної економіки, конкурентоспроможністю продукції, національним престижем країни; - знання і розуміння нових підходів до управління людськими ресурсами в умовах TQM; - сучасні знання визначення елементів сертифікації системи якості в Україні та вивчення діяльності Держспоживстандарту України із сертифікації систем якості; - базові знання визначення рівня витрат на якість продукції та введення політики «нульового дефекту» на підприємстві; - знати сутність типів аудиторських перевірок якості та технологію здійснення процедури зовнішнього аудиту; - розуміти особливості організації робіт з впровадження стандартів ISO серії 9000.

Вміти; здатність провести перевірку якості, визначати відхилення підконтрольних показників та при випробуванні на якість; - розуміти вплив якості на прибуток підприємства, класифікацію витрат щодо якості; - розуміння підходів проведення контролю якості (QC); - організувати систему забезпечення якості (QA); - здатність формувати рух інформаційних потоків при управлінні якістю (QM); - впровадити загальне управління якістю (TQM).

Зміст дисципліни за темами:

- Тема 1. Стандартизація термінології в галузі управління якістю
- Тема 2. Основні проблеми управління якістю
- Тема 3. Міжнародний досвід управління якістю
- Тема 4. Вітчизняний досвід управління якістю
- Тема 5. Базова концепція загального управління якістю
- Тема 6. Системи управління якістю
- Тема 7. Система якості в стандартах ISO серії 9000
- Тема 8. Статистичні методи контролю якості
- Тема 9. Інструменти управління якістю та процес розгортання функції якості (QFT)
- Тема 10. Сертифікація систем якості підприємства
- Тема 10. Сертифікація систем якості підприємства
- Тема 11. Витрати на якість та їх класифікація
- Тема 12. Облік витрат на якість в умовах TQM
- Тема 13. Аудит якості та премії якості

ПІ 4. ЦІНИ ТА ЦІНОУТВОРЕННЯ

Мета дисципліни надання студентам теоретичних знань і практичних навиків з питань формування цін на сільськогосподарську продукцію.

Завдання дисципліни полягає в розкритті проблем: теоретичні основи ціноутворення; законодавчо-правове регулювання ціноутворення; організаційно-економічний механізм ціноутворення; характеристика методів регулювання формування цін в Україні; види цін та їх класифікація; ціноутворення і проблеми еквівалентності

обміну в АПК; удосконалення системи ціноутворення на сільськогосподарську продукцію; моніторинг та контроль за цінами.

Предмет: відносини, що виникають у процесі формування цін на продукцію та послуги підприємств.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Вивчення дисципліни «Ціноутворення» базується на знанні дисциплін «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Гроші і кредит», «Фінансовий менеджмент», «Фінансовий аналіз».

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні теорії вартості, поняття ціни, трансформацію категорій «ціна» і «витрати», сутність поняття еластичності попиту, світовий досвід, вітчизняну практику регулювання ціноутворення, законодавчо-нормативні акти щодо ціноутворення в Україні на сучасному етапі, принципи, методи формування ціни, функції, види ціни, її складові; сучасний рівень цін на сільськогосподарську продукцію, взаємозв'язок ціноутворення зінфляцією, паритет (диспаритет) цін, положення про міжгалузеву комісію з цін, зв'язок ціни із якістю продукції значення системи цінового моніторингу, порядок здійснення контролю за цінами та відповідальність за порушення у сфері встановлення і застосування цін.

Вміти: визначати еластичність попиту за ціною товарів та доходами населення; розраховувати закупівельну, оптову, роздрібну ціну, паритетну ціну, ціни «франко...»; формувати нормативний рівень витрат та мінімально-допустиму ціну; визначати економічну ефективність випуску продукції більш високої якості, розмі штрафів за відповідні порушення дисципліни цін.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Теоретичні основи ціноутворення.

Тема 2. Законодавчо-правове регулювання ціноутворення в АПК.

Тема 3. Характеристика методів регулювання формування цін в Україні.

Тема 4. Характеристика методів регулювання формування цін в Україні.

Тема 5. Види цін та їх класифікація.

Тема 6. Ціноутворення і проблеми еквівалентності обміну в АПК.

Тема 7. Удосконалення системи ціноутворення на сільськогосподарську продукцію.

Тема 8. Моніторинг та контроль за цінами.

ІІІ 4. ТОВАРОЗНАВСТВО

Мета вивчення дисципліни «Товарознавство» — опанувати науково-теоретичні засади товарознавства та споживчі властивості товарів виробничо-технічного призначення, що зумовлюють їх споживчу цінність і здатність задовольняти потреби споживача.

Завдання вивчення класифікації, основних видів, асортименту та властивостей товарів виробничо-технічного призначення, сфер застосування, умов і правил пакування, маркування, зберігання та перевезення.

Предмет: т вивчення: споживча цінність товару.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців ..

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: основні принципи та методи наукового пізнання товарів; загальні системи класифікації товарів; товарознавчі методи класифікації асортиментних груп товарів; основні вимоги до зберігання, якості та кількості товарів на етапах їх просування; нормативні міжнародні та державні документи з контролю якості товарів; методи ідентифікації та засоби товарної інформації; основні функції товарознавчої та екологічної

експертизи товарів; основні права виробників і споживачів товарів; методологію товарної інформації;

Вміти: використовувати наукові методи пізнання товарів при створенні класифікаційних систем та асортиментних груп товарів; застосовувати методи пізнання товарів, їх загальних споживчих властивостей; визначати основні показники якості товарів; використовувати засоби та критерії ідентифікації товарів і розрізняти сфальсифіковані товари.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Теоретичні засади товарознавства

Тема 2 Управління споживчими властивостями металопродукції

Тема 3 Сировина та продукція чорної металургії

Тема 4 Сировина та продукція кольорової металургії

Тема 5 Тверде паливо та продукти його переробки

Тема 6 Рідке та газоподібне паливо

Тема 7 Мастильні матеріали

Тема 8 Продукція неорганічної хімії

Тема 9 Лакофарбові матеріали

Тема 10 Полімерні матеріали, пластмаси, гума та гумовотехнічні вироби

Тема 11 Матеріали та вироби загальнобудівельного призначення

Тема 12 Мінеральні та органічні в'язучі матеріали і вироби

Тема 13 Лісові та паперові матеріали 14 Електронні комплектувальні вироби

ІІІ 5. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань і умінь для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій, природних небезпек та нещасних випадків на виробництві.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Предмет: вивчення навчальної дисципліни є питання забезпечення безпечної взаємодії людини з середовищем проживання і захисту населення від небезпек у надзвичайних ситуаціях та санітарія, гігієна праці, техніка безпеки, законодавство у сфері охорони праці.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців . Вивчення дисципліни “Безпека життєдіяльності та основи охорони праці” передбачає тісні зв'язки з іншими навчальними курсами: “Цивільний захист”, “Основи охорони праці”, “Охорона праці в галузі”, “Основи екології” тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: законодавчі та нормативні документи з охорони праці; концепції організації охорони праці у державі та на виробництві; обов'язки і відповідальність роботодавців підприємств (організацій) та їх підрозділів із забезпечення здорових і безпечних умов праці робітників; основні міжнародні документи з охорони праці; методи і засоби забезпечення нормативних значень параметрів небезпечних та шкідливих факторів; теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності; методи проведення досліджень і організації діяльності у галузі безпеки життєдіяльності; методологію і методику проведення моніторингу стану безпеки життєдіяльності колективу.

Вміти: ідентифікувати небезпечні та шкідливі виробничі фактори, що супроводжують працю на виробництві; організувати вирішення питань охорони праці на виробництві (організації); використовувати нормативні документи та забезпечувати безпечні й нешкідливі умови праці на виробництві; організовувати та брати участь у розслідуванні нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві; визначати імовірнісні збитки від порушень умов безпеки життєдіяльності; визначати критерії і норми безпеки життєдіяльності, контролю за небезпечними чинниками; визначати комплексні заходи з профілактики порушення вимог щодо забезпечення безпеки життєдіяльності.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Теоретичні основи БЖД.

Тема 2. Небезпеки та їх класифікація. Оцінка ризику небезпек та концепція прийнятного ризику.

Тема 3. Людський фактор у проблемі БЖД. Правові засади управління в галузі БЖД.

Тема 4. Надзвичайні ситуації техногенного характеру.

Тема 5. Надзвичайні ситуації природного характеру.

Тема 6. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру.

Тема 7. Вплив забруднення природного середовища на умови життєдіяльності людини.

Тема 8. Захист населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.

Тема 9. Безпека життєдіяльності в польових експедиційних умовах.

Тема 10. Законодавча та нормативна база України про охорону праці.

Тема 11. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.

Тема 12. Освітлення та вентиляція навчальних приміщень.

Тема 13. Охорона праці користувачів ЕОМ. Основи забезпечення електробезпеки.

Тема 14. Основи пожежної безпеки.

ІІІ 5. БЕЗПЕКА ПРАЦІ

Мета вивчення є формування у студентів усвідомлення відповідальності за особисту та колективну безпеку та здатностей (компетенцій) для її оцінки і забезпечення на робочих місцях і у підрозділах під час майбутньої професійної діяльності на першій посаді.

Завдання поглиблене вивчення питань охорони праці, техногенної безпеки та надзвичайних ситуацій на виробництві передбачається надалі на етапі підготовки спеціалістів за професійно орієнтованими програмами, розробленими згідно з державними стандартами освіти як продовження цієї програми і спрямованими на оволодіння студентами методами і засобами створення безпечних умов праці з урахуванням специфічних особливостей виробництв за профілем спеціальностей на базі знань дисциплін “Охорона праці в галузі” і профільюючих дисциплін.

Предмет: законодавчі та нормативно-правові, організаційно-технічні і санітарно-гігієнічні основи охорони праці, необхідні для виконання майбутніми фахівцями професійних обов’язків у напрямку забезпечення належних безпечних і здорових умов праці на окремих робочих місцях і у невеличких підрозділах (трудовах колективах) з урахуванням особливостей майбутньої професії і можливих первинних посад бакалаврів.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців . Вивчення дисципліни “Безпека життєдіяльності та основи охорони праці” передбачає тісні зв’язки з іншими навчальними курсами: “Цивільний захист”, “Основи охорони праці”, “Охорона праці в галузі”, “Основи екології” тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: соціально-економічні правові і організаційні основи охорони праці; основи гігієни праці і виробничої санітарії; основи виробничої і пожежної безпеки.

Вміти: *в виробничо-технологічній діяльності:* оцінювати технологічні процеси та обладнання на відповідність вимогам безпеки; обґрунтовувати вибір оптимальних умов і режимів праці в галузі діяльності на основі сучасних досягнень в сфері охорони праці; виконувати виробничо-технологічні функції із обов'язковим дотриманням і забезпеченням усіх вимог гігієни і безпеки праці; *в організаційно-управлінській діяльності:* оцінювати виробниче середовище на відповідність санітарно-гігієнічним вимогам; володіти базовими організаційними методами збереження життя, здоров'я та працездатності виробничого персоналу, профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності на робочому місці, у виробничому колективі в обсязі, необхідному для виконання професійних обов'язків на первинній посаді; здійснювати організаційну діяльність у первинному трудовому колективі (підрозділі) з обов'язковим дотриманням і виконанням вимог охорони праці; проводити інструктажі з охорони праці на робочих місцях; *в проектно-конструкторській діяльності:* забезпечувати максимальний рівень безпеки і гігієнічних характеристик технологічних процесів і обладнання на стадії їх створення (проекування) у межах своєї компетенції.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці

Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці

Тема 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці

Тема 4. Організація охорони праці на підприємстві

Тема 5. Навчання з питань охорони праці

Тема 6. Профілактика травматизму та професійних захворювань

Тема 7. Основи фізіології та гігієни праці

Тема 8. Основи виробничої безпеки

Тема 9. Основи пожежної безпеки виробничих об'єктів

ІІІ 6. СИСТЕМИ ТЕХНОЛОГІЙ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Мета дисципліни: вироблення у студентів навичок системного підходу до оцінки технології виготовлення продукту на основі вхідних даних: наявної сировини, устаткування, стану технології, вартості устаткування та сировини, попиту ринку, та опанувати основні принципи аналізу технологічних систем з позицій економіки..

Завдання: набути системні знання про умови забезпечення виробничих, торгівельних і посередницьких підприємств обладнанням, необхідним для забезпечення конкурентоспроможності їх діяльності в умовах ринку; підходів та загальної методології раціонального проектування типових виробничих та торгово-технологічних процесів як складової частини інформаційних технологій для сучасних виробничих та торгівельних підприємств.

Предмет: принципи та методи побудови технологічних процесів, які передбачають повне або найбільш можливе використання сировини, найменші витрати енергії на виготовлення продукту, найкраще використання устаткування, зменшення забруднення навколишнього середовища, забезпечення належних умов для працівників, можливість контролю та керування окремими технологічними операціями та процесами загалом.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Є базовою для ознайомлення студентів з особливостями технологій у виробництві та подальшого вивчення дисциплін професійної підготовки, зокрема «економіки підприємства» та інших.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: мати професійні знання з вибору основних засобів виготовлення певного продукту та принципів визначення його довершеності; знати принципи вибору основних характеристик технологічних процесів; вміти визначати економічну доцільність виробництва певного продукту; опанувати методи управління технологічними процесами; основні особливості технології збереження товарних властивостей товарів та вміти їх використовувати на всіх етапах товарообігу; орієнтуватись в особливостях застосування сучасних інформаційних та комп'ютерних технологій у процесах товарообігу товарів та здійснення торгівельної і посередницької діяльності, її організації та управління.

Вміти: визначати з позицій системного підходу найбільш важливі особливості будови та призначення існуючих та майбутніх технологічних систем; проводити їх ідентифікацію та створювати умови для ефективного використання (інформаційні, конструктивні, технологічні та інші); визначити і застосовувати джерела технічної і нормативної інформації для опису і ідентифікації торговельного обладнання та нових технологій в торгівлі та посередництві на основі використання методів ресурсоенергозбереження;

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Вступ. Системи технологій у торгівлі та посередництві з позицій комплексного підходу до складових товароруху.

Тема 2. Фізико-хімічні процеси забезпечення якісних та кількісних властивостей товару на етапах товароруху.

Тема 3. Системи технологій і технологічне оснащення у роздрібній та оптовій торгівлі

Тема 3. Системи технологій і технологічне оснащення у роздрібній та оптовій торгівлі .

Тема 4. Системи технологій на складі. Основні відомості щодо особливостей зберігання та захисту товарів від середовища

Тема 5. Основні види обладнання при посередницькій діяльності у торгівлі та при веденні біржових торгів і торгів на фондовому ринку. Посередництво у сфері виробництва, при торгівлі новими технологіями, машинами і обладнанням, у транспортуванні товарів

Тема 6. Посередництво при наданні інжинірингових і консалтингових послуг. Посередництво при експертній оцінці об'єктів торгівлі, нерухомості та промислової власності .

Тема 7. Науково-технологічні досягнення та їх впливу торгівлі та при посередництві. Інформаційні технології та нові види обладнання в торгівлі та посередництва.

ІІІ 6. ЕКОНОМІКА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В

АПК

Мета дисципліни: впровадження та використання інновацій та техніко-технологічних рішень, оскільки рівень активізації останніх визначають загальний рівень конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. Адже всеохоплююче впровадження інновацій сприяє підвищенню продуктивності праці, економії різних видів ресурсів, скороченню витрат та зниженню собівартості аграрнопродовольчої продукції, нарощуванню обсягів і підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва, що впливає на залучення інвестицій

Завдання: В аграрній сфері економіки нашої країни розвиток інноваційної

діяльності занепадає внаслідок кризи, що спричинена військовими діями, зменшенням ринків збуту продукції, недосконалості законодавчої бази, недостатності державного стимулювання інноваційної діяльності, обмеженості внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування інновацій та неможливості їх швидкої мобілізації, низького рівня інвестиційної привабливості галузі, а, особливо, відсутності інновацій та сучасних технологій виробництва і вирощування сільськогосподарської продукції.

Предмет: є процеси впровадження та використання сучасних інноваційних агротехнологій в Україні.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки фахівців. Дисципліна базується на знаннях з «Економіки підприємства» та пов'язана з дисциплінами «Організація виробництва», «Основи рослинництва» тощо.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати: інституційно-правового забезпечення щодо методів ведення сільського господарства; активізації розвитку аграрної науки та інтелектуального потенціалу АПК; методи покращення рівня підготовки і підвищення кваліфікації працівників аграрної галузі; методи стимулювання державної фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств, зайнятих інноваційною діяльністю; залучення інвестицій щодо впровадження науково-технічних досягнень у виробництво; механізм реалізації відповідних програм і стратегій розвитку інноваційної діяльності у сільському господарстві; розробки та впровадження дієвих механізмів стимулювання нововведень в аграрній сфері; державної підтримки ДіР в галузі селекції, генної інженерії та нанотехнологій; формування організаційно-економічного механізму технологічної безпеки аграрної галузі; підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції в контексті еко- та біорозвитку тощо.

Вміти: : використовувати інституційно-правового забезпечення щодо методів ведення сільського господарства; активізації розвитку аграрної науки та інтелектуального потенціалу АПК; застосовувати методи покращення рівня підготовки і підвищення кваліфікації працівників аграрної галузі; застосовувати методи стимулювання державної фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств, зайнятих інноваційною діяльністю; залучення інвестицій щодо впровадження науково-технічних досягнень у виробництво; механізм реалізації відповідних програм і стратегій розвитку інноваційної діяльності у сільському господарстві; розробки та впровадження дієвих механізмів стимулювання нововведень в аграрній сфері; державної підтримки ДіР в галузі селекції, генної інженерії та нанотехнологій; формування організаційно-економічного механізму технологічної безпеки аграрної галузі; підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції в контексті еко- та біорозвитку тощо.

Зміст дисципліни за темами:

Тема 1. Предмет та метод дисципліни

Тема 2. Особливості використання та адаптування технології обробітку ґрунту "Mini-till"

Тема3. Особливості використання та адаптування технології обробітку ґрунту "No-till"

Тема 4. Особливості використання та адаптування технології обробітку ґрунту "Strip-till"

Тема 5. Особливості використання сучасних інноваційних технологій у рослинництві

Тема 6. Новітні техніко-технологічні рішення в тваринництві

**Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми (вибіркові компоненти ОП)**

	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 2.4	ВБ 2.5	ВБ 2.6	ВБ 2.7	ВБ 2.8	ВБ 2.9	ВБ 2.10	ВБ 2.11	ВБ 2.12	ВБ 2.13
ПК	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК1		•		•		•	•	•		•	•		•	•	•	•	•
ЗК2	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК3		•													•		
ЗК4	•	•					•								•		
ЗК5				•			•		•	•		•			•	•	•
ЗК6		•	•		•			•					•		•		
ЗК7	•	•														•	•
ЗК8		•				•					•						
ЗК9										•						•	•
ЗК10		•	•			•		•									
ЗК11		•	•					•									
ЗК12		•	•					•									
ФК1				•					•						•	•	•
ФК2				•	•				•	•				•	•	•	•
ФК3												•		•	•		
ФК4												•				•	•
ФК5				•	•						•	•	•	•		•	•
ФК6				•	•				•		•		•	•	•	•	•
ФК7					•				•	•		•			•		
ФК8				•					•			•			•		
ФК9				•						•		•	•		•		
ФК10					•					•		•		•	•	•	•
ФК11														•	•	•	•
ФК12				•	•		•		•	•		•		•	•	•	•
ФК13										•		•	•	•	•	•	•
ФК14						•				•				•			
ФК15				•						•				•			
ФК16				•									•			•	•
ФК17				•									•		•		
ФК18									•			•	•		•	•	•
ФК19		•	•					•									
ФК20		•	•					•								•	•
ФК21						•					•		•	•			
ФК22										•							
ФК23											•	•					
ФК24						•				•	•			•		•	•
ФК25				•		•			•	•			•	•			
ФК26			•			•		•								•	•
ФК27						•			•				•				
ФК28	•						•			•			•		•	•	•
ФК29					•				•						•	•	•
ФК30						•									•	•	•

ФК31	•		•			•	•	•		•				•			
ФК32			•			•	•	•					•	•			
ФК33			•					•					•				
ФК34						•							•	•		•	•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми (обов'язкові компоненти ОП)**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30
ІК	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН1		•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН2			•	•	•		•	•	•			•	•	•		•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН3	•	•			•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•	•			•			•	•	•	•	•	•	•
ПРН4	•	•	•		•	•	•		•		•	•		•	•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	•	•
ПРН5	•			•	•	•		•	•	•			•	•	•		•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	•
ПРН6	•	•	•			•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	•
ПРН7	•		•	•		•	•	•		•		•	•		•	•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	•
ПРН8	•	•		•	•	•		•	•											•	•		•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН9			•	•	•		•	•	•			•	•	•		•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН10		•			•	•	•	•	•		•			•	•	•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	•
ПРН11		•	•		•	•	•		•		•	•		•	•	•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	•
ПРН12	•		•	•	•				•		•	•		•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН13			•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН14	•			•			•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН15	•			•	•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН16	•	•	•	•		•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•
ПРН17	•			•	•	•	•	•			•	•	•		•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН18	•	•		•	•	•		•		•			•	•	•	•	•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	•
ПРН19			•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•		•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН20		•			•	•	•	•	•		•			•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	•

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми (вибіркові компоненти
ОП)**

	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 1.4	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 2.3	ВБ 2.4	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 3.5	ВБ 3.6	ВБ 3.7	ВБ 3.8	ВБ 3.9
ІК	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН1			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•
ПРН2	•			•	•	•		•			•	•					
ПРН3	•		•			•	•	•	•	•			•	•	•	•	•
ПРН4	•		•	•		•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•
ПРН5	•	•			•	•	•		•			•	•	•	•	•	•
ПРН6	•	•		•			•	•	•	•	•			•	•	•	•
ПРН7		•		•	•		•	•	•		•	•		•	•		•
ПРН8		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН9	•			•	•	•		•			•	•	•				
ПРН10	•		•			•	•	•		•			•	•		•	
ПРН11	•		•	•		•	•	•		•	•		•	•		•	
ПРН12	•		•			•			•		•	•	•		•		•
ПРН13	•	•		•			•	•	•	•	•			•	•	•	•
ПРН14	•	•	•			•	•	•	•			•			•		•
ПРН15	•		•		•	•	•		•			•	•		•		•
ПРН16				•			•	•	•	•	•	•		•	•	•	•
ПРН17			•	•	•		•	•	•			•	•	•	•		•
ПРН18		•			•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•
ПРН19	•	•	•		•	•	•				•	•	•				
ПРН20	•		•			•	•	•		•			•	•		•	